

DAUGAVAS VĒSTNESIS

Maksā 7 pien.
Nr 97, 2. gads

Daugavpils apgabala komisāra oficiālais laikraksts

Otrdien,
28. aprīlī, 1942. g.

Redakcija: Daugavpils, 3. janvāra iela 53. Tālrūpi: atbildīgais redaktors 2493, redaktori, informatori, tālsarunas 2211, kantoris 2212. Tek. režins pasta 5060. Redakcijas pārstāvji: Rīgā, Vācu ordeņa gatve 2, tālr. 21550; Rēzeknē, Atbrīvošanas aleja 31, tālr. 2301. Abonēšanas maksa: RM 1.75 mēnesī ar piesūtišanu. Abonēšanas nauda iemaksājama visās pasta nod. un Latgales apg. visās pag. valdēs.

«Šai cīņā uzvarēs taisnība, bet tā ir mūsu pusē!»

Vadoņa Adolf Hitler vēsturiskā runa Lielvācijas reichstagā

Berlīnē, 26. aprīlī. Vācu reichstagā svētdienas pēcpusdienā sanāca uz 6. sēdi šī kara laikā. Lielvācijas Vadoņa Adolf Hitler šai sēdē teica runu, kasnot pateicību frontes karavīriem par pārcēlīgajiem sniegumiem pagājušās ziemas atvairīšanas kaujās un griežoties pie draugiem ar aicinājumiem sakļauties vēl ciešāk lielajā cīņā par jaunu pasauli un labāku nākotni. Lielvācijas Vadoņa savā runā pieminēja arī, ka austrumu lielajā cīņā pie pleca ar citām Eiropas nācijām tagad cīnās arī latvieši, lietuvieši un igauņi.

Vadoņa savā runā vispirms atgādināja, ka viņš reichstagā pēdējā sēdē 1941. gada 11. decembrī sniedzis pārskata ziņojumu par pagājušā gada notikumu norisi. Šie notikumi — tā viņš, starp citu, pasmaidīja — savā vēsturiskā lielumā un tāli ejošās politiskās nozīmes dēļ gūst lielus apmērus, ka varbūt, vienīgi pēc gadu simtiem tos varēs izprast pilnīgos apmēros.

Pēc Anglijas un Maskavas kopīgi rīkoti Belgradas puča apspiešanas Eiropa jau pēc dažām nedēļām pirmo reizi kopš varbūt gadu simtiem sāka apjēgt kopīgo apdraudējumu no austrumiem, no kura sekmiņas atvairīšanas jau tik bieži bija nekārtīgs mūsu kontinenta «būt vai nebūt». Tad daudzām laudim šī kopš 1939. gada septembra mums uzspiestā asinainā kara iemesli šķita kļūstam skaidrāki, jo šim karāam vairs nebija agrāko pazīstamo Eiropas iekšējo konfliktu pazīmju. Pieaugoši sāka padziļināties iespējas, ka šī vēsturiskā cīņa runa ir par vienu no tiem konfliktiem, kas, satricinādami pasauli reizē pa gadu tūkstošiem, ievada jaunas ēras gadu tūkstošos. Daudzas vēsturiskas parādības, kas pie tam iestājas, tikpat maz apzinās savas darbības uzdevumu un jēgu, cik to šaj miazais karēvis kādas lielās militāras operācijas aplokā. Bez tam arī šādu vulkānisku laikmetu robežas ir tik plašas, ka atsevišķa cilvēka dzīve pārāk viegli var nesaprast iekšējo kopsakarību vai pat savas cīņas nozīmi visu notikumu norisē, bet arī tur, kur šādu tautu vai pat kontinentu satricinošā procesa jēga un nozīme šķietami nav sarežģīta, pastāv labuma meklētāji. Daudzi tādēļ, šķietami esam dzimēji, paši ir tikai dzīve un citi grib sist, bet beigās viņi paši ir tie, kas sasist.

Anglijas loma kontinentā

Kad 1939. gada 3. septembrī pēc bezgalīgiem vācu miera centieniem Francija un Anglija jaunajai Vācijai pieteica karu, pēc tam, kad šis valstis pēc blakus pilnvaras izdošanas bija izvirzījušas vispirms Poliju kā atrisinātāju spēku, tad tur gan jāsaubās par kādas pasaules saprātu, kas, šķietami bez kāda iemesla, nevis vairākas no šāda ārpazīta kara nelaimes, bet burtiski šo katastrofu uzspēda.

Tagad mēs visi zinām, ka kopš Eiropas kontinenta iekšējās dezorganizācijas Anglija bija svēti apsolījusi sekojošā politiskā doktrīna, kas cietumos saskaldīšanā domā saskaņot pirmo priekšnoteikumu angļu pasaules valsts celšanai un pakļaušanai. Bez šaubām, šī angļu politikā valdošā doma bija ļoti vilinoša. Kamēr Eiropa noasipoja nekārtīgos karos, Lielbritānijai izdevās ar asins upuru minimumu uzcelt pasaulē šķū, bet tai piešķirtais nosaukums «imperija» pēc sava rakstura bija tikpat maz salīdzināms ar imperiju Romu, kā starptautiskais tirdzniecības koncesijas ar vērtības radošu pasaules uzņēmumu. Pie tam tā ir angļu valstsvīru māksla, ka arī angļu politisko un militāro spēju pārvērtēšana, ja kāds pieņem, ka varbūt, šo faktoru iedarbībā meklējams Eiropas destruktīvās iršanas iemesls. Seit tiek sajaukta kāda stāvokļa rašanās ar tā izmantošanu, jo Eiropa pēc Romas pasaules valsts sabrukuma ir izirusi, pa daļai valdošās kontinentālās varas dabīgas novecošanas dēļ, pa daļai to elementu iršanas dēļ, kas šim, toreiz rietumzemju centram, deva tautisko un valstisko pamatu. Ar pretešībām starp antikās Romas valsts ideju no vienas puses un ne mazāk imperiālistisko Romas baznīcu no otras puses, pamazām tika iznicināti Eiropas centrālās valsts struktūras pamati.

1) bija tikai laika jautājums, cik ātri Vācija atbrīvosies no tai uzliktajām saistībām;

2) šī kara laikā Anglijas pašas lūgtā palīdzība vairs nebija atsaukama, t. i. angļu valdības aicinājums Amerikai galīgā postā brīdī devis šim kontinentam jašu salmiecisku un politisku nozīmi,

toreizējā pasaulē nogremdējās jautājumus, kas panāca Eiropas iesaistīšanu bezgalīgās iekšējās reliģiskās cīņās. Tagad tās pašas problēmas atzītas par valstiski pilnīgi nesvarīgām un tam piemēroti ir novērtētas. Tādā kārtā angļi tikpat maz izraisījuši vecās Vācijas un līdz ar to tānī laikā valdošās Eiropas iekšējās organizācijas centra sabrukumu, kā savā laikā gērmāgi Romas sabrukumu. Tā Anglija pati nav spējusi saskaldīt kontinentu, bet tai gan izdevies Eiropas sadrumstalošanas rezultātā gūt labumu tādā ziņā, ka tai savas salas stāvokļa dēļ ar spēku minimumu, bet toties ar viltības maksimumu, izdevās joprojām uzturēt Eiropas nevarību un ar tai atlikušiem pašas spēkiem iekarot pārējo pasauli, kas bija pa daļai neizpēlta vai vismaz kultūrāli un militāri vājāka un pa daļai mūžīgās iekšējās cīņās pati sevi nokausējusi.

Vienīgi neprātis pie tam var neievērot pilnīgi apstrīdamu faktu, ka gluži tāpat kā katrs cits, arī šis politiskās kārtošanas process cilvēcei nesis labumu, bet tikpat neprātīgi ir pieņemt, ka britu imperija mūžīgi varētu uzturēt tā saukto spēku līdzsvaru Eiropā. Visi tie kari, kurus Anglija kopš gadu simtiem nepārtrankā virknē izcīnījusi pret kontinentu, pēc būtības varēja risināties sekmīgi vienīgi tik ilgi, kamēr bija runa par tirdznieciskā rakstura valstisku veidojumu apkarošanu no līdzīgu faktoru puses. Bet tikko pāri dinastiskai vienreizējam sāka pamosties tautas intereses, angļu līdzsne Eiropas politikas līderiem bija jācieš neveiksme. Par spīti daudzām kariem, Anglijai ilgstoši nebija iespējams izcīnīt franču nacionālo valsti, pretēji visiem mēģinājumiem, tai neizdevās aizkavēt itāļu apvienošanu un, neraugoties uz visiem kavēkļiem, vācu cilšu gribas un mūsu varoņu darba rezultātā Vācijas valsts pacēlās no saviem kādreizējiem gruvešiem. Domāj, ka ar plāpīgiem argumentiem būs ilgstoši iespējams skaldīt valsti, savstarpēji sakaldīt Eiropas nācijas, bija jāsaubrik.

Līdz ar to Anglija bija spiesta no esošā stāvokļa ertā izmantotāja kļūt par šo apstākļu aizstāvētāju vai pat par ilgstošu uzturētāju. Bet līdz ar to tai arī beidzās intriģēšanas māksla un tās vietā stājās nepieciešamība pašai sākt cīņu, kurai bija vajadzīga nevien griba, bet arī spēja to darīt. Bet tikko Anglija bija spiesta Eiropā liet pati savas asinis, vajadzēja pienākt brīdī, kad Eiropas šķelšanās uzturēšana prasa no Anglijas vairāk spēka, nekā tā spēj atcīnīt savas pašas pasaules valsts uzturēšanai. Bet neraugoties uz to, doma, ka angļu pasaules valstij kā savas eksistences priekšnoteikums bija vajadzīga līdz galīgai nevarībai sašķelta Eiropa, bija pamatota vienīgi tik ilgi, kamēr pasaules valsts periferijā neparādījās neviena apdraudēta un spēkos līdzvērtīga valsts. Brīdī, kad krievu koloss izcīnīja ceļu līdz pat Austrumāzijai, brīdī, kad ziemeļamerikāni nu kļuva neatkarīgi no Anglijas un vēl vairāk laikā, kad japāņu keizāra divīzijas līdzīgi kā Itālija un Vācija, mostoties no sava miega pacēlās par galveno varu Austrumāzijā, angļu pasaules valsts pastāvēšanas priekšnoteikumi vispār principā bija kļuvuši cietādi. Šo veidojumu varēja ilgstoši uzturēt nevis pret Eiropu, bet augstākais ar Eiropu.

Panākums, kas radīja Anglijas katastrofu

Kad tādēļ 1914. gadā angļi bija spiesti ilgstošiem vācu miera centieniem atkal savas vecās doktrīnas garā ar pārspeka koalīciju pieteikt karu toreizējai Vācijai, tā pārējoši bija vājinājusi Vāciju Eiropā un izspēdusi to no pārējās pasaules. Bet ikvienam, kas nebija pilnīgi apmātis, bija jāredz un jāatzīst šis, līdz šim asinainākās pasaules vēstures cīņas noslēgumā divi fakti:

1) bija tikai laika jautājums, cik ātri Vācija atbrīvosies no tai uzliktajām saistībām;

2) šī kara laikā Anglijas pašas lūgtā palīdzība vairs nebija atsaukama, t. i. angļu valdības aicinājums Amerikai galīgā postā brīdī devis šim kontinentam jašu salmiecisku un politisku nozīmi,

kuŗu novērst Anglija pati nekad vairs nespēj.

Kad Anglija iestājās pasaules karā, tā cīnījās par savu divu valstu standartu uz jūras un nebija ar mieru atvēlēt Vācijas valstij ceļu samēru 5 vai pat 6:10. Kad Anglija, pēc pašas domām, nobeidza karu ar uzvaru, viņa bija stājusies Vācijas vietā un Amerika pašas Anglijas vietā.

Bet angļu pasaules valsts pamati līdz ar šo cīņu sāka šķobīties. Un ja toreiz smago militāro križu laikā tā izraudzījās palīdzību ar solījumiem, kurus tā no pat sākuma nedomāja pildīt, tad bija skaidrs, ka ar to bija iesniegti vekseli, kurus agri vai vēlreiz būs jāizpērk. Nedz indiešu, nedz arābu pasaule neizmirsīs solījumus, ar kādiem to reiz paveda upurēties angļu pasaules valsts uzturēšanas labā. Tas, ka Anglija beidza karu salmieciski vismagākā kārtā dragāta, finansāli apgrūtināta un asiņu ziņā nokausēta, var nodert par tālāku pierādījumu tam, ka jau pirmais pasaules karš bija Pīrre uzvara. Tā tad, panākums, kas vienīgi varēja būt nākošo neveiksmju radītājs.

Vēl viens šāds karš Eiropas līdzsvara uzturēšanai, un Anglijai gribot negribot pasaules valsts ietvaros bija jāzaudē pašai vajadzīgais svārs, t. i., neiespējamās Eiropas kārtības aizstāvēšanai izšķiestie spēki zūd pašas imperijas saturēšanai un aizsardzībai. Tādēļ jaunais karš var beigties un beigties vienīgi ar angļu pasaules valsts katastrofu. Šī kara beigās tā savas sabiedrotos redzēs stīprākus nekā pati ir un var būt. Kant arī zvērīnātie kapitālisti apsvēktu boļševistiskos valstsvirus nezin ar cik lielu vilgdu drandzību, kant arī tās arhibīskapi nezin cik sirsniņi apkāmpu boļševistiskās ateistu asinainās bestijas, jo vairāk jāpēlieto meli, viltība un krāpšana, lai šis valsts pret dabiskās koalīcijas morāli segtu pašu tautas vai pārējās cilvēces priekšā, jo mazāk šie papēmieni spē

apmānīt patiesi redzīgas tautas un aizkavēt neatvairāmas vēsturiskas attīstības dabīgo ceļu. Pastāv gudrs sens sakāmvārds, kas saka, ka dievi padara aklu to, ko viņi nolēmuši pazudināt. Es nezinu, vai visi angļi to šodien atzīst par visai gudru darbu, ka tie noraidījuši daudzās saprašanās iespējas, kurās es esmu licis priekšā kopš 1933. gada, vai tie visi arī šodien ir tik pārliecināti, kas bija tik gudri atraidīt manus savienības piedāvājumus, kurus es atjānoju vēl 1939. gada 1. septembrī, un atstāju manus miera priekšlikumus pēc poļu un franču karagājieniem.

Židiskā-boļševistiskā pasaules mēra mērķi

Bet es tagad pazīstu vēl kādu citu likumu. Tas saka, ka cilvēkam pašam vēl jāpagrūž tas, ko dievi nolēmuši krišanai. Tā tad arī notiks tas, kam jānotiek. Angļu žids lords Disraeli kādreiz teicis, ka rašu jautājums ir pasaules vēstures atslēga. Mēs, nacionālsociālisti, ar šādu atziņu esam kļuvuši liel. Apstēptie spēki, kas Angliju jau 1914. gadā musināja uzskārt pirmo pasaules karu, bija židi. Spēks, kas mūs pašus toreiz paralizēja un galu galā ar paroli, ka Vācija nekad vairs nedrīkstot savu karogu pārnest mājās ar uzvaru, piespieda padoties, bija židu spēks, bet židi kopš 1933. gada arī angļu pasaules valsti iemanēvājuši tās bīstamākā krīzē. Židi bija tās bīstamās boļševistiskās infekcijas pārnēsētāji, kas reiz draudēja iznicināt Eiropu.

Mēs pazīstam židiski-boļševistiskā pasaules mēra teoretisko principu un tā mērķu neapslēpto patiesību. Tie saucās proletāriāta valdīšana un faktiski ir židisma diktatūra. Tā ir tautu nacionālās valdības un inteliģences iznīdēšana un bez vadības un līdz ar to pašu vainas dēļ bez pretestības spējam palikušā proletāriāta verdzīnāšana. Tam bija jārod turpinājums Vācijā. Dažās Vācijas da-

ļās mēs esam piedzīvojuši šī stāvokļa ievadījumu un ar daudz ideālistu asiņu upuriem to atkal novērsuši. Smagāk šis sānata darba laists bija uzvolts Ungārijai. Arī tur židu varu izdevās salauzt vienīgi ar nacionālo spēku. Tā vīra vārds, kurš kā vadītājs cīņā pret šo noziegumu kļuva par Ungārijas glābēju, vēl šodien dzīvo mūsu vidū kā viens no pirmajiem Eiropas jaunās sacelšanās pārstāvjiem. Bet vissmagākā norēķināšanās ar tautas un valsts grāvjiem norisinājās Itālijā. Varonīgā sacelšanās kustībā, kurai nav piemēra, itāļu kara dalībnieki un jaunatne arī vienreizēji svēta vīra vadībā satricēja asinainā cīņā demokrātiski gļēvās boļševistiskās varas kompromisu un tā vietā stādīja jaunu pozitīvu tautas un valsts ideju. Tikai līdz ar fašisma uzvaru varēja runāt par sākusies Eiropas glābšanu. Tagad destruktīvās un atdošanas domas konglomerāta vietā ir stājusies ne durkļu kailla vara, bet patiesi konstruktīva jauna ideja.

Tai pašā laikā, kad norisinājās šie vēstures veidotāji notikumi, nacionālsociālistiskā kustība sāka savas misijas piepildīšanu mūsu pašu tautā. Arī še pieņāca stunda, kad izrēķināšanās akeļā starp židu un nacionālsociālistisko tautas un valsts ideju ielanās veselīgā daba.

Mēs visi atcerāties arī nākošo lielo un izšķirīgo sadursmi Spānijā, kur arī viena vienīga vīra vadībā tika panākta skaidra un galīga izšķiršanās. Pēc asinainā pilsoņu kara, nacionālā revolūcija piespieda pie zemes nāvīgo boļševistisko ienaidnieku. Pieaugot atziņai par židu, kā šo slimību parazītāro cēloni, tagad pēdējos gados Eiropā viena valsts pēc otras bija spiesta iemest stāvokli šni tautu liktenīgajā jautājumā. Izejot no pašzūturēšanas dzīvas, bija jāspēr solis, kas bija piemēroti, lai galīgā veidā savas tautas nentu aizsardzībā pret starp-

(Turpinājums 2. lapas pusē)

Atmaksas gaisa uzbrukumi Anglijai

Vadoņa galvenā mītnē,
1942. gada 26. aprīlī.

Brūnoto spēku vitspavēlniecība ziņo:

Austrumfrontē ar panākumiem veikti dažī pašu vīletāja rakstura uzbrukumi un triecienvienību pasākumi. Atsevišķi ienaidnieka uzbrukumi beidzās ar neveiksmi. Kaujas lidmašīnas dienas laikā bombardēja militāri svarīgas ierices Leņingradā un Novorosljskā, kā arī Kaukāza piekrastē.

Lapu zemē vācu un somu spēki atvairīja spēcīgākus ienaidnieka uzbrukumus, nodarot ienaidniekam smagus zaudējumus.

Laikā no 11. līdz 25. aprīlim boļševiki zaudēja 312 lidmašīnu, no tām 214 notriektas gaisa kaujās un 35 ar zenitartilērijas uguni. Pārējās iznicinātas uz zemes. Tai pašā laikā sprīdi austrumfrontē zaudētas 36 pašu lidmašīnas.

Ziemeļāfrikā vācu-Itāļu spēki atsīta angļu izlikošanas spēkus. Ar labām sekmēm bombardētas Tobrukas ostas ierices. Pavadītāji vācu iznicinātāji notrieca 8 angļu lidmašīnas.

Vācu kaujas lidmašīnas pagājušā naktī uzbruka kādam angļu aerodromam pie Suecas kanāla.

Viļņvaidīgi gaisa uzbrukumi visu dienu ar lielām panākumiem vērsās pret kazarmām un baraku nometnēm Maltsas salā.

Viegās vācu kaujas lidmašīnas vakar dienas laikā Valtas salas udecos nogremdēja 3 angļu tirdzniecības kuģus 10.000 brt koptilpumā. Angļu bumbvedējus, kas vakar stīru iznicinātāju spēku aizsardzībā mēģināja ielidot okupēto apgabalu piekrastē, atūvēja vācu iznicinātāji. Svārs gaisa kaujās un zenitartilērijas atvairīšanas uguni ienaidnieks zaudēja 19 lidmašīnu.

Turpinot atmaksu par angļu gaisa uzbrukumiem vācu pilsētu civildzīvotāju kvartāliem, stīpri kaujas lidmašīnu spēki pagājušā naktī ar iznīcinošām sekmēm pa daļai no rēķināto atūvēja uz-

bruka Batas pilsētā Dienvidanglijā.

Kāds cits nakts uzbrukums vērsās pret militāriem ierīcēm Skotijas austrum piekrastē.

Angļu bumbvedēji naktī uz 26. aprīli no jauna uzbruka Rostokas pilsētā. Bumbas nometas gandrīz vienīgi vecpilsētas civildzīvotāju kvartālos. Civildzīvotāju vidū ir daudz upuru. Iznicināti vērtīgi kultūras pieminekļi un pilsētas salmieciskās ierices. Anglijas traucēšanas uzliedojumi vērsās pret Dienvidvāciju un protektorātu. Nakts iznicinātāji notrieca 9 no uzbrucējiem bumbvedējiem.

Virslieņants Geissbarht austrumfrontē vakar izcīnīja savu 61.—67. gaisa uzvaru.

Vadoņa galvenā mītnē,
1942. gada 27. aprīlī.

Brūnoto spēku vitspavēlniecība ziņo:

Austrumu frontē vīletāja rakstura pašu uzbrukumi un triecien pasākumi. Atvairiti vairāki ienaidnieka triecieni un uzbrukumi.

DNB, Nankingā. 39. Čunkingas Ķīnas armijas ģenerālis Suljāng-Hengs kopā ar vairākiem tūkstošiem savu karavīru pievienojās Ķīnas nacionālajam karaspēkam. Nacionālās valdības militārā padome ir iecēlusi Suljāng-Hengu par frontes 2. armijas komandieri. Kadā telegramā līdzsinejais Čunkingas ģenerālis savu pāriešanu motivē, ka neesot nozīmes pretoties Japānai, jo šī pretošanās esot tikai ZASV un Anglijas interesēs. Tāpēc viņš esot nolēmis uākotnes Ķīnas jaunuzbūves labā darbo-

šā Nankingā pilsētā.

Lapzemē vācu un somu vienības savas atvairis cīņās atvairīja tālākus boļševiku uzbrukumus. Ienaidnieks cietā smagus asināmus zaudējumus. Iznicināti vairāki tanki.

Murmanskas apvidū vācu iznicinātāji gaisa kaujās, bez pašu zaudējumiem, notrieca 9 ienaidnieka iznicinātājus.

Ziemeļāfrikā rosīga izlūku darbība.

Stīpru gaisa spēku uzbrukumi Maltsas salai sekmīgi turpinās. Viegļie kaujas lidaparāti dienā panāca tiešus bumbu trāpījumus kazarmēs un kādas fabrikas ierīcēs dienvidaustrumu Anglijā. Jūrā ap Islandi nogremdēta 1 sardzes laiva.

Stīprākas kaujas lidaparātu vienības pagājušā naktī turpināja atmaksas uzbrukumus Anglijai. Labā redzamībā le-darbīgi bombardēta Bājas pilsēta.

Britu bumbvedēji naktī uz 27. aprīli atkārtoja savus terora uzbrukumus Rostokas dzīvotājiem kvartāliem. Civildzīvotāju vidū atkal bija zaudējumi.

Pēc līdzsinejām ziņām notriekti 2 bumbvedēji.

Čunkingas Ķīnas ģenerālis pārgājis ķīniešu nacionālās armijas pusē

ZASV IEROBEŽOTS CUKURA PATĒRIS

DNB, Stokholmas. Kā «United Press» no Vāšingtonas ziņo, laikā no 5. līdz 27. jūnijam Savienotās Valstis izsniegs cukura kartiņas, uz kurām katrs amerikānis nedēļā saņems 1/4 mārciņu cukura.

Kopš šīs dienas ZASV radio rūpnīcībā aizliegts izgatavot uztverēju iekārtas civilām vajadzībām.

ANGLIJĀ JAUNS KABA AIZŅĒMUMS. DNB, Amsterdamā. Kā angļu ziņu birojs ziņo, Apakšnamā paziņots, ka Anglijas valdība 1. maiņā izlaidīs 3 procentīgas kara aizņēmuma obligācijas.

Eiropas tautas saliedētas cīņā pret kopējo ienaidnieku

Vadoņa runas noslēgums

(Sākums 1. lapas pusē)

tautisko saimniecības. Ja arī tagad bolševistiskā Krievija ir zīdu infekcijas plastiskais produkts, tad tomēr nedrīkst aizmirst, ka demokrātiskais kapitālisms rada tam priekšnoteikumus. Tie zīdi gaido to, ko tie pašī zīdi procesa otrā ešelona nobeigti. Šim procesam, šai, kā Momešs saka, — zīdu piekoptai tautai un valsti sajuksmai — tagad jaunā, atmodusies Eiropa pieteikusi karu. Ar to saistījās arī lepnās un savu godu apzinotās tautas citās pasaules daļās un tai pievienojušies vēl simti miljonu cilvēku, miljoni verdzinātu, kas kādu dienu sarauš važas, vienlaigi, ko un kā arī domātu un gribētu domāt viņu pašreizējie vadītāji. Gan arī pienāks to meļu gals, kas it kā solidamies pasauli pasargāt no šķietami draudošas svešas virskundzības, īstenībā mēģina glābt tikai savu pasaules virskundzību. Šai vaļonīgā, tiešām vēsturiskā tautu kustībā tagad atrodamiem mēs visi, vai nu kā vadītāji darbojoties vai arī izpildītāji ļaudis.

Divējāda iedrošināšanās

Austrumos notiks izšķiršanās. Vienā pusē stāv demokrātu biedri, t. i. zīdnieka kapitālisms un tiem blakus bolševistiskā valsts, tas nozīmē — līdz lopiskumam pagrimušo cilvēku masa, par kuru zīdi, kā Padomju savienība viņa savu atpazīno pātagu. Otrā pusē stāv tautas, kas cīnās par savu brīvību un neatkarību un kas pirmā kārtā cīnās par dievīšās maizes nodrošināšanu saviem cilvēkiem. Eiropas austrumos atrodas kaujas lauki, kurā notiks izšķiršanās. Par pagājušā gada cīņu norisi es pēdējo reizi runāju 1941. gada 11. decembrī. Es šeit gribu sevišķi uzsvērt, ka šīs runas sevišķi vienmēr domātas vācu tautai un tās draugiem. Es runāju, lai ļaudis par kaut ko pilnīgi pārliecinātu, ja viņi aizmuļķības vai ļauniem nolūkiem apzinīgi par patiesību varētu nekā negribēt nedz redzēt, nedz dzirdēt, jo ja es tikai viena piemēra mēģināšana pēc lietu isto norisi salīdzināšu ar tiem secinājumiem, kādus tāds mēģināšana Cerčila, tad šeit stāp notikumiem un to izskaidrojumiem ir tik plaša atšķirība, ka katram mēģinājumam mest šim apbūšanai uzdevumam pārtītu jābūt vēltgam. Kopš nacionālsociālisms nācis pie varas, nav frāzes, kurai Cerčila kungs nebūtu piešķīris iedrošināšanas faktora nozīmi, un, droši vien, viņš to darīs arī līdz pašai pēdējai minūtei. Ka Anglija mums reiz pieteica karu, tas Cerčilam bija iedrošināšanas faktors. Ka atradās citi, kas angļu egoisma labā lāvās sevi vest uz nāves sola, tas nebija mazāks iedrošinājums. Divu vai vairāku ģenerāļu apspriedē ir tikpat iedrošināšana, kā slimā vīra plāpšana pie kamina Baltā namā. Krieva kunga pirmais lidojums uz Maskavu bija ne mazāks iedrošinājums kā viņa atļidojums no Indijas. Fakts, ka ģenerālis Mak Arīns paguva vēl istā laikā aizbēgt no Filippīnām, bija tikpat iedrošinājums faktors, tāpat kā iedrošinājums ir tas, ja 20 angļiem ar notraipītām, melnām sejmām, gumijas apavos izdošas izcelties malā kādā mūsu okupētā piekrastē, lai vācīem parādīties atkal aizbēga. Ja kāda emigrāntu valdība, tā tad leļļu koalīcija, kaut ko deklarē pret Vāciju, tad arī šis fakts iedrošina, tāpat kā iedrošina tas, ka Cerčila kungs pieteic vācu zemūdeņu iznīcināšanu vai runā par kādu jaunu izgudrojumu, jaunu ofensīvu vai jaunu otro fronti u. t. t.

Pret to nu nekā nevar darīt. Katrai tautai ir sava iedrošinājuma līdzeklis. Es, piemēram, uzskatu par iedrošinātāju faktoru to, ka mums izdevās 18 dienās slēgtā terindā varonīgās iznīcināšanas kaujās noslaucīt no zemes poļu valsti, pie kam ne franči, ne arī angļi šai laikā neuzdrošinājās ne pieskarties Zigrīda līnijai. Es ticu, ka arī tas bija iedrošinājums, ka mēs varējām Norvēģijā izcelt desantu un, proti, nevis naktī, ar nokvēpām seļām un gumijām apaviem, bet ar 2000 cilvēku laikā, nāloties kānu zābākos, un ka mēs šo Norvēģiju pilnās 6 nedēļās sapelnām savās rokās. Katrā ziņā mums visiem bija liels iedrošinājums pieredzot to, ka nedaudzu nedēļu laikā angļu ekspedīcijas armija lika padzīt no Norvēģijas. Tāpat es ticu, ka mums ir pilnīga tiesība uzskatīt par iedrošinātāju faktoru apstākli, ka mums bija iespējams nepilnu 6 nedēļu laikā sakaut līdz pilnīgai iznīcināšanai franču angļu armijas, kā arī nepilnas nedēļas laikā pilnīgi pārņemt mūsu varā Holandiju un nepilnu 3 nedēļu laikā — Peļģiju, bet angļu spēkus sakaut, sapemti tos glāstīt vai arī pie Denkerkes sadzīt lūr. Es personīgi izjūtu par sevišķu iedrošinājumu to, ka mēs kopā ar Itāliju varām gūt lieliskus panākumus. Ne tikai Francijā, bet arī Ziemeļāfrikā tikpat daudz iedrošinājumu, pēc manām do-

mām, dod fakts, ka mēs pāris nedēļās kopā ar mūsu sabiedrotiem spējam likvidēt serbu puču. Tāpat iedrošinājums bija piedzīvot, ka arī tur angļu ekspedīcijas karaspēks visātrākā laikā pazuda vispirms Peloponesas virzienā, bet tad pāri Krētai galīgi jūrā. Tiešām, mēs to nebijām jau pilnīgi iznīcinājuši.

To velca mūsu karavīru drošsirdība

Bet ne mazāk iedrošināošs fakts vācu tautai ir tas, ka mēs kopā pagājušā gada 22. jūnijā kopā ar saviem sabiedrotiem pasaules vēstures vienreizējās kaujās bolševistiskās briesmas no mūsu robežām padzinām atpakaļ par vairāk nekā 1000 km, tai pašā laikā nogremdējot 16 miljonu brī ienaidnieka tirdzniecības kuģu tonnāžas un turpinot nogremdēšanu arī vēl šodien. Es saskatu iedrošinājumu arī šai apstākli, ka mums pie tam austrumu tālēs izdevās pārveidot pēc mūsu sližu platuma un izmantot dzelzceļu tīklu, kas pašreiz ir lielāks nekā visas Anglijas dzelzceļi kopā. Arī par jāpūti varodarbiem, par šo vienreizējo uzvaras gājieni es nevaru teikt neko citu, kā tikai to, ka arī tas mūsu lietel ir bezgala liels iedrošinātājs faktors. Pagājušās ziemas nelabvēlīgie apstākļi neatkārtosies. Bet vēlētālo iedrošinājumu Vācijai un tās sabiedrotiem es varbūt saskatu faktā, ka misters Cerčils un Ruzvelts darbojas Londonā un Vašingtonā, bet nevis Berlīnē un Romā. Kad es pēdējo reizi uz viņiem runāju, pāri austrumiem klājās ziema, kādu Eiropa šajos apgabalos nav pieredzējusi kopš vairāk nekā 140 gadie. Daudz dienās temperatūra noslīdēja no 0° līdz 47° un vēl zemāk. Veselas 4 nedēļas agrāk nekā tas bija paredzēts un līdz ar to visām operācijām pienāca spējas beigās. Kustībai sagatavotā fronte nedrīkstēja ne plūst atpakaļ, ne arī palikt tals pozīcijās, kurās tā tai brīdī bija. Tādēļ sākas atiešana uz vispārējo līniju, kas sniedzās no Taganrogas līdz Ladogas ezeram. Es varu šodien pateikt, ka šī kustība bija bezgala grūti reālizējama. Bija brīži, kad cilvēki un mašīnas draudēja sastingt. Kas akāta šo austrumu tāles, tam jābūt ar psiholoģisko apgrūtinājumu, kas 1914. gadā iznīcināja franču armiju. Cīņas galvenais smagums bija jāiznes vācu armijai un ar to sabiedrotiem vienībām. Es tādēļ šai brīdī uzskatīju par savu goda pienākumu salstīt savu vārdu ar armijas likteni, kā karavīrs es skatījos par šīs cīņas vadību tik ļoti atbildīgi, ka būtu uzskatījis par nelieturamu, ja šai grūtā stundā nebūtu pats atstājis visu tā priekšā, ko, šķiet, mums bija nolēmis Visuvarenais. Ka mums draudošo katastrofu izdevās pilnīgi pieveikt, par to es varu pateikties pirmā kārtā un tikai mūsu pašu karavīru drošsirdībai, uzdevībai un gatavībai uzņemties ciešanas.

Vienīgi tikai vēl man deva iespēju noturēt fronti, pret kuru ienaidnieks sāka rādīt cilvēku chekatombas. Mēnešiem vienmēr jaunās, tikko apmēģinātas masas no Helas Vidusārijas vai Kaukāza drūzās oret mūsu līnijām, kuras, it sevišķi naktīs, varēja noturēt tikai kā atbilsta punktus. Ja krievs no savas puses vienmēr jaunus uzbrukuma viļņus ielaus, vai izklūva cauri tikko nocietinātām plīstēm, vai vietām, tad tas notika, upurējot simtus tūkstošus un vācīreiz simtus tūkstošus cilvēku.

Problēma, kas mūs tai laikā tomēr visvairāk noslēda, bija apgāde, jo ne vācu tanki, ne, diemžēl, arī mūsu vācu lokomotīves nebija sagatavotas tam aukstumam, ar kādu mums uzbrukumam līdzīgi nācās sastapties. Un tomēr no mūsu apgādes uzturēšanas kārtībā bija atkarīgs mūsu armiju būt vai nebūt. Tādēļ arī jūs sapratīsiet un droši atzīsiet, ka es vienā vai otrā gadījumā rīkojos nesaudzīgi stingri, lai ar visleikāko apņemību pārvarētu likteni, kuram vēl cītādi, varbūt, būtu jāpadodas.

Kad 1812. gadā Napoleona armijas plūda atpakaļ no Maskavas un beidzot tika sakautas, lielākais aukstums bija 25° zem nulles, bet šodā lielākais aukstums, kāds izmēris kādā austrumfrontes vietā, bija tieši — 52°. Ja visu kopā sapemot dodu par karaspēku savu vērtējumu, tad varu teikt tikai vienu: tas vispildīja savu augstāko pienākumu, bet visam priekšgājā katrā ziņā atkal stāv vācu kājnieki. Mēs visi pazīstam aukstuma paralēlizojošo iedarbību. Tas cilvēku iemidzina un tā bez sāpēm nonāvē, ja tas šais likteņa kritiskajās nedēļās mums tika aiztaupīts, par to mēs pateicamies ne tikai šo karavīru pārcīvēcīkajām spējam un gribas spēkam, bet it sevišķi arī apakšvirsniekiem, virsniekiem līdz pat tiem ģenerāļiem, kas, atzīdam draudošas briesmas, ar savu dzīvības

pārliksmi, virus vienmēr aizrāva sev līdzī, saliedējot tos tajā ciešajā kopībā, kas šodien ir labākais, ko vācu tauta jebkad varējusi saukt par savu karavīru.

Visdažādākās Eiropas tautas cīnās pret kopējo ienaidnieku

Šai sakarībā Vadonis ar atzinību minēja SS divīzijas un SS policijas vienību, tankistu un prettanku, sapieru un lielgabalu, sakarmieku un apgādes kolonu vadītājus, aviācijas, iznīcinātāju un kaujas lidmašīnu vadītājus, izliķu, novērotāju, transporta mašīnu vadītāju, zenitartilērijas un gaisa balonu, Todt organizācijas būves vienību, Speer transporta kolonu, darba dienesta vīru, sanitārā dienesta virsnieku un apakšvirsnieku, sanitāru, slimnieku kopēju un it sevišķi vācu Sarkanā krusta un NSV māsu, kā arī dzelzceļa sapieru, dzelzceļa personāla vienmērīgo un priekšzīmīgo drošsirdību un izturību. «Būtu liela neatsnība,» teica Vadonis, «ja es šodien nepiemēnu arī tos, kas ar mums dalījušies kopējās bēdās. Par mūsu ieroču brāļiem somiem nav gandrīz jārunā. Viņi ir tik izliķi un šai ziņā tik ļoti rādīti, ka tie pat siltākā gadījumā allaž būtu priekšzīme. Galvenais, viņi paturēja lielu mieru pat vērojot, ka krievu vienības ielauzās vai iekļuva viņu līnijās. Frontes priekšplānā savas rindas savienojusi, viņi tad sāka aizmugurēt operējošo bolševiku iznīcināšanu.

Bet ja es tagad runāju par ziemeļiem, tad man jāmin kāda karavīru divīzija, kas cēlusies Eiropas dienvidos un pie līmenes ezera veikus līdz visu to ko nācās prasīt no mūsu pašu karavīriem. Kad spēju divīzija reiz atgriezies savā dzimtenē, mēs nevarēsim tai un tās drošsirdīgai ģenerāļiem sniegt citu liecību, kā līdz pat nāvei eļoas uzdevību un drošsirdības atzišanu. Šis vērtējums arī pienākas visām citām vienībām. Tas pienākas kā ungāru, tā slovaku un kroātu sabiedrotiem. Ar lielāko drošsirdību un pašjūvību tie pilda savu uzdevumu, š Itāļu divīzijas visu zieme, kaut arī šais tam bija sevišķi sāpīgi jūtams, palika tur, kur tas bija. Arī pie tam viņu drošsirdības dēļ katrā padomju ielašanās bija nolemta sabrukumam. To pašu var teikt arī par sabiedroto rumāņu armijas maršala Antonesku vadītiem drošsirdīgai karavīriem.

Vispār visā frontē vērojama visdažādāko Eiropas tautu sakausēšanās pret kopējo nāvīgo ienaidnieku. Tas attiecas ne tikai uz ģermāņu brīvprātīgajiem, SS vienībām, bet arī uz beļļu un franču cīnītājiem šai kopējā pasākumā. Arī lietuvieši, latvieši un igauņi, ukraiņi un tatāri piedalās cīņā pret bolševistisko pasaules ienaidnieku. Arī mūsu un sabiedroto gaisa spēki ar somiem sākot un itāļu iznīcinātājiem beidzot, nodarījuši ienaidniekam smagus zaudējumus.

Visiem jāklausa tikai vienai domai — domai par uzvaras izcīnīšanu

Šais varenos vēsturiskos panākumos man bija jāieļaujas tikai nedaudz atsevišķos gadījumos. Tikai tur, kur nervi neizturēja, kur pietrūka paklausības, vai uzdevuma veikšanā parādījās nepietiekama pienākuma apziņa, man bija stingri jāizšķīstas un proti — ar suverē-

nām tiesībām, kādas, kā es ticu, šim novēlūkam man piešķīrusi vācu tauta. Par to, ka dzimtene mani šai ziņā atbalstīja, es pateicos ne tikai savā, bet it sevišķi mūsu karavīru vārdā. Mūs visus kopīgi, un to es šai brīdī sevišķi saku mūsu karavīriem priekšējās frontes līnijās, drīkst pildīt lepnā sajūta: mēs pieveicām likteni, kas pirms 30 gadiem salauza kādu cītu.

Pārbaudījums, kādu šī ziema uzlika frontei un dzimtenei, lai būtu mums visiem arī mācība. Tiri organizatoriskā darbā es izdevu tos rīkojumus, kas nepieciešami, lai jau iepriekš novērstu līdzīgu nelabvēlīgu apstākļu atkārtosanos. Vācu dzelzceļš nākamā ziemā, vienlaigi, kur tā mūs sastaps, veiks savu uzdevumu labāk nekā pagājušā ziemā. Sākot ar lokomotīvēm un tankiem, traktoriem un smagām automašīnām, armija austrumos būs labāk apgādāta. Atsevišķam vīram, pat ja atkārtots šai ziemā līdzīga dabas katastrofa, pieredzes un darba dēļ neradīsies apstākļi, kādus mēs pārdzīvojām. Šai sakarībā es katrā ziņā tomēr to gribētu, proti — lai nācija man dod tiesību tādai iejaukties un pašam atbilstoši rīkoties, vispār tur, kur kāds būdams lielāko uzdevumu kalpiņa, kuru veikšanā lieta grozās ap būt vai nebūt, bez noteikumiem nepaklausu, vai nerīkojas. Frontei un dzimtenei, transportam, pārvaldei un tiesai jāklausa tikai vienai vienīgai domai, proti — domai par uzvaras izcīnīšanu. Tādēļ es lūdzu vācu reichstaga izteiksmīgu apstiprinājumu tam, ka man ir likumīgas tiesības no katra prasīt tā pienākumu pildīšanu, respektīvi to, kas savus pienākumus pēc manas atziņas nepilda, vai nu sodīt, vai arī nesaudzīgi atbrīvot no pienākuma vietas, vienlaigi, kas tas būtu, vai arī kādas tam būtu iegūtās tiesības. Un tieši tādēļ, ka mūsu vīdū lieta grozās tikai ar atsevišķiem cilvēkiem.

Vadonis tālāk pieminēja, ka šai laikā, kad viņam nav bijis iespējams kopā mēnešiem dot atvaļinājumu frontei, nevienam nav tā saucamās nopelnītās tiesības uz atvaļinājumu. Viņš pats, Vadonis, jau kopš 1934. gada vēl nav atvaļinājuma izlietojis ne trīs gada brīdī. Tāpat viņš sagaida, ka vācu tiesa sapratis, ka nācija nav tiesa dēt, bet gan tiesa nācījis dēt. Vadonis minēja dažus piemērus, kur nesaprotamā kārtā piespriesti mēreni sodi ļaunākajiem noziedzniekiem tādā laikā, kad desmitiem tūkstošu godīgu vācu vīru jāmirst, lai novērstu to, ka bolševisms iznīcina dzimteni. No šī brīža viņš atceļ no amata tos tiesnešus, kas redzamā kārtā neizprot pārreizējās sūndas prasības.

Bolševistisko kolosu dragās, līdz tas būs drupās

Nobeigumā Vadonis teica: «Aiz mums miltiga ziemas kauja. Pienāks stunda, kad frontes atraisīsies no sava sastinguma un tad būs vēsturē jāizšķīr, kas šai ziemeļā uzvarēs, vai uzbrucēs, kas izdotiski upurēja cilvēku masas, vai tas, kas atzīvēdamies vienkārti noturēja savas pozīcijas. Šais nedēļās es atkārtoti lasu par mūsu pretinieka Helajiem draudiem. Cik mūsu gatavošanās ir pietiekama pret briesmām, to pierādīs nākotnē. Anglijas un Savienoto Valstu lielie karavadoņi mani neiedvās ne balles, ne šausmas, bet ja Anglija realizētu domu ar ļauniem līdzekļiem, turpinot gai-

sa karu pret civiliedzīvotājiem, tad es jau tagad gribu visas pasaules priekšā konstatēt sekojošo:

1940. gada maijā Cerčila kungs sūta šo karu. Cetrus mēnešus es brīdīnāto un gaidīju. Tad pienāca laiks, kad būtu spiests rīkoties. Par šo cīņas vādu viņi nēģi atbildīgais torēis sāka valmānt. Arī tagad mans nogādāšana nav vējums. Lai šis vīrs valrs nežēlojas un nevaļmānā, ja es tagad ļūtišos spēru sniegt atbildi, kas nesīs ļoti daudz ciešanu viņa tautai. No šī brīža es triecīnāto man atbildēku ar triecienu, līdz šis noziedznieks kritīs un viņa darbs sabruks. Ja es raugos uz šo pasauli, kuru mēs iemīcojam un uz visiem tiem vīriem, ar kuriem man jāme būt draugam vai sabiedrotam, ja es tālāk raugos uz savu politisko vadītāju saimi Vācijā, uz aviem reichsmaršāliem, feldmaršāliem, admirāļiem un ģenerāļpulkveidiem, un pārējiem vadītājiem frontē, tad, tad es ar stiprāko pārliecību raugos nākotnē, kur vēsturē veidos ne jokdari, bet gan vīri. Bolševistisko kolosu mēs dragām tik ilgi, līdz tas būs drupās. Cīņā pret Angliju vispirms dienas kārtībā nāk vācu zemūdenes. Cerčila kungs jau 1939. gadā angļu tautai apgalvoja, ka viņš šīs gaisā ar zemūdeņu briesmām, bet es šodien viņam gribu apgalvot, ka šīs briesmas drīzāk tiks galā ar viņu. Ja arī angļu - amerikāņu prese katru nedēļu plāpā par ļauniem izgudrojumiem, kas panāksot zemūdeņu neglābjamu iznīcināšanu, tad tā ir tikpat veca lieta kā tā, ka vācu mūsu sabiedroto zemūdenes un to ieroču gadu no gada uzlabojas. Tas, ko vācu karafote par spīti tās skaitliskam niecīgamam gūvusi, tālu pārsniedz to, ko spēja veikt mūsu torēis daudzi lielāka karafote pasaules karā. Pēdējā Cerčila 1939. gada rudenī viņa gari iedvestiem apgalvojumiem par vācu zemūdeņu galu, es viņam varu tikai apgalvot, ka vācu zemūdeņu skaits pieaug no mēneša uz mēnesi un ka jau šodien tas ir tālu atstājis aiz sevis zemūdeņu maksimālo skaitu pasaules kara laikā. Ja Itāļu - vācu sadarbība Vidusjūrā deva arvien ciešāku biedrīkumu un arvien vairāk pieaugu panākumi, tad Vācijas sadarbība ar Itāliju un pārējiem sabiedrotiem arī citos kara laukos rādīs ne mazākus rezultātus.

Tas, ka Japānas provocēšana izstīties šai karā bija mūsu pretinieku mūķīgā un nesapratīgā rīcība, to pāris mēneši jau pierādījuši šīs tautas varonīgā cīņā. Mēs, vācī, šai cīņā par būt vai nebūt varam tikai visu iegūt, jo šī kara zaudējums tā kā tā būtu mūsu galā. Pār Eiropai nāktu Vidusārijas barbarisms, tāpat kā huppu un mongoļu vētru laikā. Nevienam to nezina labāk par vācu karavīru un to sabiedrotās nācijās, kas frontē iepazīnušies ar bolševistiskās cilvēces atbrīvošanas domas būtību. Bet arī Anglija šai karā nekā nevar iegūt. Tā zaudēs un varbūt tad vienreiz savi zemē gūs atziņu, ka tautu un valstu likteni nevarēja uzlicēt ne cīnīsiem draudējiem, ne arī garā vāļiem. Šai cīņā es varēs taisnība, bet tā ir mūsu pusē. Mans vienīgais lepnums ir tas, ka Visuvarenais mani izredzējis, lai es tik lielā laikā vadītu vācu tautu. Savu vārdu un dzīvību es bez nosacījumiem gribu salīst ar vācu tautas likteni. Man tikai būs līdz Visuvarenais, lai tas mūs svētī nākotnē tāpat kā pagātnē un man ļautu tik ilgi dzīvot, cik viņš to atstāt par nepieciešamā vācu tautas ciešanai.

Vadoņa rokās nodotas tiesības darīt visu, kas kalpo uzvaras izcīnīšanai

Ģenerālfeldmaršala H. Goering runa Lielvācijas reichstaga

«Mūsu reichstaga sēdes ir vēsturiski robežakmeņi mūsu tautas vēsturē. Ik reizes pēc kāda nozīgāta posma noslēguma un jaunu notikumu priekšā Vadoņa sniedzis pārskata ziņojumu. Šī zieme bija lielās briesmas, bet lielākas kā šīs briesmas bija tautas ticība, ka Vadonis pieveiks likteni. Visas tautas iekšējā nostāja bija līdzīga mūsu cīnītāju nostājai frontē. Ja Vadonis tagad saviem karavīriem izteicis pateicību un atzinību, tad es gan varu teikt, ka tauta zina, kam tā jāpateicas par šo briesmu pārvarēšanu.

Nekad tāpēc visas vācu tautas pateicība saviem Vadonim nav bijusi tik ista, kā taini šoreiz, un mēs drīkstam to šodien teikt. Ja tagad austrumos frontē stāv stingri un ja atkal tā var pāriet uzbrukumā, tad tas līdz ar karavīru varonību, ir vienīgi mūsu Vadona nopelns.

Brūnoto spēku un visas tautas uzlika, kas Vadonim jau vienmēr piederējuši, šai ziemā vēl vairāk padziļinājusies.

Jūs, vācu reichstaga vīrus, es tagad kā mūsu tautas pārstāvjus uzacīnu apstiprināt šādu konstatējumu:

«Nevar būt šaubu, ka pašreizējā kara laikā, kad vācu tauta atrodas cīņā par savu būt vai nebūt, Vadoņa rokās jādod viņa pieprasītās tiesības darīt visu, kas kalpo uzvaras izcīnīšanai. Viņam tāpēc jānācjas vadītājam, brūnoto spēku augstākam pavēlniekam, valdības galvam un augstākam izpildu varas nesējam, kā augstākam tiesnesim un partijas Vadonim katrā laikā, nesalīstoties ar pastāvošo tiesību noteikumiem jābūt iespējai vajadzības gadījumā prasīt no katra vācīša — lai tas būtu vienkārtis karavīrs vai virsnieks, tiesnesis vai sevišķs ierēdnis, vadošais vai palpošais partijas darbinieks, strādnieks vai ierēdnis — tam uzticēto pienākumu pildīšanu ar visiem līdzekļiem, ko Vadonis atstāt par pie-

mērotiem, un šo pienākumu pārākpienāmi gadījumā pēc rūpīgas pārbaudes katru uzerbīnoties ar tā sauktajām legātīm tiesībām, sodīt ar pelnīto soda mēru to bez likumā notelktās procedūras ievārdīšanas, atceļt no viņa amata pakāpes un stāvokļa.»

Ka tas tā ir, to es jums, kā vācu nācijās aicinātiem pārstāvjiem, lūdzu apstiprināt ar piecēlšanos no saviem sēdekļiem. Vadonim sevišķi (reichstaga locekļi piecēlušies no saviem vietām). Es ar šo konstatēju, ka reichstags vienprātīgi apstiprinājis Vadoņa šīdienas runā pieprasītās tiesības un pēc mana priekšlikuma pieņemis. Stiprākā un rūdītākā kā jebkad armija, flote un aviācija šokos savai augstākā karavadoņa ģenitāli un heroiskai vadībai svētā pārliecībā, ka šīs uzbrukums kļuvis par lielāko uzvaru uzvaru, kas vedīs Vāciju uz varenību, ko tai dos mūsu Vadona vienreizējā personība.»

Ciņa ar netirību

Drūmas ainas Daugavpils maizes ceptuvē un veikalos

Līdz ar pavasara iestāšanos Daugavpils pilsētas valdes sanitārā komisija uzskata nesadzīgu ciņu pret netirību pilsētā. Gandrīz ik dienas sanitārās komisijas darbinieki apmeklē namu pagalmus, veikalus, darbnīcas u. t. t. raugoties, lai visur būtu tīrība un kārtība, un dod vajadzīgos norādījumus netirību likvidēšanai.

Sanitārās komisijas darbā nākas saņemties ar daudzlietu darbiem. Tā nereti, ieraugot sanitārās komisijas darbiniekus, sētnieki vai veikalnieki aiz letes steidz savest kautko kārtībā, lai nedabūtu sanitārās komisijas rījienus. Tomēr darbinieki ir tik redzīgi, ka visu acīm grūti ko noslēpt un tā iekrēpes slinkākie un nolaidīgākie, kas par tīrības ieviešanu domājuši tikai pēdējā mirklī, bieži dabū protokolus, vai labāki gadījumā rīlienu ar ierakstu sanitārās kontroles grāmatā.

Sajās dienās sanitārā komisija apmeklē Daugavpils centra rajona veikalus un namus. Lielas, ka pašā Daugavpilī kodošā taču vajadzību būtu kārtībā un tīrībā, tomēr apmeklētēji veikalos un namos dažkārt liek vilties. Iejojot «Maiznieka» veikalā Nr. 2, Vadova ielā 28, un apmeklējot maizes ceptuvē un noliktuventilācijas pavisam drūma aina. Ceptuvē grīda visai netīra, virs plaukta bieza putekļu kārtā, palodzes netīras un kaktos masluku kaudze, kas šķiet nav izvēta vairākas dienas. Ceptuvē nav iekārtota ventilācija un tāpēc pagraba dūrvī un logi ir valā, pa kuriem, protams, no pagalma, vēja dzīti, ceptuvē nāk putekļi. Apskatot diviecus, kas kalpo roku slaucīšanai, grūti ticēt, ka šos diviecus tiešām izmantotu roku slaucīšanai. Tāpat netīrība arī noliktavās, kur slaucīta tikai noliktavas grīdas vidusdaļa, bet zemi apkāpēm un plauktem putekļu kaudzes.

Lielāka tīrība tīrībā būtu jāpiegrieš arī Vadova ielas 25. nama sētniekam, kur netīrība durvju stīklī un kā parasta parādība — redzami zirnēkļu tīklī. Tāda pat nolaipe ir arī Jankovska veikalā, Vadova ielā 23.

Daudzāk veikalos īpašnieki atbaidīti, ka neesot pietiekamā veidumā ziepju un citu mazgāšanas līdzekļu. Tomēr veikalos tīklu izvērtēšanai, ne plauktu noslaukšanai, ne arī grīdu izmazgāšanai ziepes nav vajadzīgas, bet tīrību un kārtību var panākt ja vien ir laba grība un čaklas rokas.

Lielā pagalmu saslauku kalni vērojami namu pagalmos Imantas ielā 31 un 33. Šeit saslaukas nav izvērtas jau labu laiku un nama sētnieki, tāpat arī nama pārvaldnieki vienaldzīgi noskatās kā netīrību kalni aug.

Satiekot Imantas ielas 33. nama pārvaldnieku Greķi, tas nevar atrast izeju, kā varētu likvidēt netīrību namu pagalmos. Šim nama pārvaldniekam, tāpat kā daudziem citiem, neatliek nekas cits, kā rosmīgāk strādāt savu pienākumu pildīšanai un negaidīt kādu «palīdzību no augšas», bet vairāk veikt pašiem.

Glūži pretēji daudziem citiem veikalos, laba tīrība un kārtība vērojama L. Marcinkeviča frizētavā, Raiņa ielā 20. Kaut arī frizētavu īpašniekiem vislielākā nepieciešamība pēc ziepēm, tomēr šī uzņēmuma vadītājs ne tik daudz sūdzas par ziepju trūkumu, bet gan pats, apsprotot kara laika apstākļus, visiem spēkiem cenšas ieturēt tīrību un kārtību.

Lielāka tīrība nepieciešama T. Ivanova galas preču tirgotavā, Februāra ielā 18. Veikala īpašniekam jāpūšas par grīdu un logu tīrību.

Nepieciešama netīrība ir J. Tanajeva dārzniecības Fabrikas ielā 16-a. Šeit, ne tikai netīrība valda dārzniecības sētā, bet mēslu kalni ir pat ielas pusē. Būvgruži, dārzniecības atkritumi, mēsli u. c. ir īsti mušu perēkļi, kas likvidējams visdrīzākā laikā. Ka ne apstākļi, bet gan paši uzņēmumu īpašnieki valdājami, tas skaidri pierādās saūdzinot Tanajeva dārzniecību ar dārzniecību viņam kaimiņos, kur kaut arī nav telcama tīrība un kārtība, tomēr valda kaut cik ciešami apstākļi.

Rēzeknē izsniegs jaunas pārtikas kartiņas

Rēzeknes pils. ledzlv. apgādes kartiņu Hetas jākārtē namu īpašniekiem, pārvaldniekiem vai vietniekiem. Tiem jāsavāc visu visu īpašumā vai pārraudzībā esošo namu ledzlvotāju apgādes grāmatas, kas ierakstītas sarakstā un sevīškā veidlapā, kuras saņemamas pilsētas valdē. Katram namam vajadzīga sava veidlapa, jo uz vienas veidlapas nevar rakstīt vairāku namu ledzlvotāju. Ierakstot ledzlvotāju sarakstā namā dzīvojošās un pierakstītais persona, namu īpašniekiem, pārvaldniekiem vai vietniekiem iepriekš jāpārbauda, vai apgādes grāmatā uzdotā adrese saskaņā ar dzīves vietu. Ja adrese nesaskaņā, persona sav ieraksta sarakstā. Apgādes grāmatas īpašniekam tad pašam jāiet uz pilsētas valdi, līdzņemot apgādes grāmatu un personas dokumentus, kur pierakstīta adrese maipu, personīgi saņemot jaunas kartiņas. Sarakstā namu īpašniekiem, pārvaldniekiem u. tml. līdz ar sarakstā minēto ledzlvotāju apgādes grāmatā jāņemda pilsētas valdē šādi kārtībā pēc ielām: I. maijā — kuru nosaukumi sākas ar burtiem A, B, C, Ē, 4. maijā — D, E, F, G, H; 5. maijā — I, J, K; 6. un 7. maijā — L, M, N, O, P un 8. maijā — R, S, Š, T, U, V, Z, Z. Ja ielas nosaukums sastāv no diviem vārdiem tad jāņemda pēc pirmā vārda pirmie burti. Iesniedzot apgādes grāmatas, namu īpašnieki, pārvaldnieki vai vietnieki saņem kvītī ar atzīmi, kādā vienā mērods saņemta apgādes grāmatas un jaunas kartiņas. Katram, kas saņem jaunas pārtikas preču kartiņas, ieraksta tajās savs vārds un uzvārds, jo bez vārda ieraksta kartiņa nav derīga.

RĒZEKNĒS PILSĒTĀ VISA ZEME JĀAPSTRĀDĀ.

Visiem zemes gabalu lietotājiem Rēzeknes pilsētas administratīvās robežās

šogad jāpstrādā un jāapsēji visa visu rīcībā esošā lauksaimniecībā derīgā zeme. Zemes gabalu lietotājiem pašiem jāpūšas par vajadzīgā sēklas materiāla sagādi. Kartupeļu apstrādājumu platība nedrīkst būt mazāka par 1/4 apstrādājamās zemes platības. Tiem lauksaimniecībā derīgās zemes gabalu īpašniekiem, kam nav iespējams zemi pašiem apstrādāt, par to jāpazīņo līdz 30. aprīlim Rēzeknes pilsētas dzīvokļu saimniecības nodaļai.

Varakļānu zemnieki iziet tīrumā

Šiltajā pavasara saulē lauki tik tālu apzūvuši, ka jau iespējams uzstāt zemes sagatavošanu pavasara sējai. Kā pirmās Varakļānu pagastā tīrumā 20. aprīlī izgājuši Kaļķniecas māju saimnieki P. Jauņzema.

ZIEMĀJI LABĀ STĀVOKLI

Varakļānu pagastā rudzi un kvieši pārziemojuši visumā labi. Arī šabolis un zāļi salā maz cietuši, tikai pagājušā gada sausums bijis par cēloni šabolja rēķinā sadīgšanai. Pašreiz lauksaimnieki zāļiem un ziemājiem uzstā maksīgus mēslus.

Šīs dienas Varakļānos nolīta siltas lietas un uznāca pirmās pērkonas, dādamas zemei siltumu un auglību.

DARBA ROSME VARAKĻĀNU UGUNSDZĒSEJU SAIME

Pēdējā laikā Varakļānu ugunsdzēsēju biedrības valde rūpējas par biedrības darbības paplašināšanu. Vienā no pēdējām sēdēm biedrība uzņēmi 23 jauni biedri. Biedru nauda noteikta RM 0,50 gadā. Lai sagādātu līdzekļus, valdes locekļi vidū vākti ziedojuši. Pagasta pārstāvis St. Jermacins ziedoja RM 50, valdes locekļi-kasieri Dr. N. Stukens — RM 25, locekļi — veterinārārstis J. Krievs — RM 25, biedrības priekšnieks — pil-sētas vecākais J. Pūpols — RM 25, komandas virsnieks J. Ikaunieks — RM 25, valdes loceklis — policijas priekšnieks J. Strautkalns — RM 25 un sekretārs V. Strods-Sirmals — RM 25. Nolemts atvēlēt līdzekļus divu motoristu apmācībam.

VARAKĻĀNU PĀTERĒTĀJU BIEDRĪBAI JAUNS VEIKALVEDIS

Varakļānu pāterētāju biedrība paplašinājusi veikalu, iekārtojot «Turības» telpās atsevišķu pārtikas preču nodaļu. Par veikala vadītāju saistīts V. Stikāns. Ar jaunā veikala atvēršanu novērsta pāterētāju pārāk lielā drūzmēšanās un rindās stāvēšana, jo agrāk visas preces bija nopietotas vienā — galvenajā veikalā.

ARI LIKSNIĒSI JAU IZGĀJUŠI TĪRUMĀ

Līksnas pagastā zemes sagatavošanu pavasara sējai kā pirmie uzskūši Adatu

Sākusies Daugavpils uzņēmumu privatizācija

Daugavpils pilsētas rūpniecības rajona pilnvarotais V. Jansons paskaidro: Uzņēmumu privatizāciju Daugavpilī lūguši pavisam 10 nacionālizēto rūpniecības un amatniecības uzņēmumu īpašnieki — R. Kalniņa minerālūdeņu un etiķa ražošanas iestāde, A. Grigala minerālūdeņu iestāde, E. Jansona, maģu fabrika, A. Ivanova grāmatniecība un kartonāžas izstrādājumu darbnīca, N. Kondratjeva čuguna līdžu un mehāniskā darbnīca, J. Austrīņa vīnas vērptuve un kārtuve, J. Avota galdnieka darbnīca, O. Rāceņa mēbeļu fabrika, J. Kīra veļas mazgātava un J. Kazakiša mehāniskā darbnīca. Visu uzņēmumu lūgumi iesniegti laikā un uzskāti arī priekšdarbi uzņēmumu privatizēšanai. Tomēr uzņēmumu galīgā privatizācija nav tik viegla, jo visos gadījumos nepieciešami dokumentāri pierādījumi. Tieši dokumentu trūkums, kuri kara laikā gājuši zudumā, ir lielākais kavēklis uzņēmumu privatizācijas darbī. Tāpat pēc uzņēmumu nacionālizācijas bojševīkā dažos nacionālizētos uzņēmumos savēduši mašīnas no vairākiem uzņēmumiem un šī iemesla dēļ šāda veida uzņēmumus nevar privatizēt pirmā kārtā. Vispirms iespējams privatizēt tikai tos uzņēmumus, kuru inventārs tagad ir tāda pat kā nacionālizēšanas brīdī. Pirms uzņēmuma galīgā privatizēšanas uzņēmuma agrākam īpašniekam to nodod vispirms fideiārlā pārvaldīšanā, t. i.

pašā uzņēmuma īpašnieks gan uzņēmumā saimnieko, saņem visus ienākumus un maksā visas nodevas, bet par visu uzņēmuma darbību viņam jāveic stingri norēķini, kurus katrā laikā tiesība kontrolēt rūpniecības rajonam. Pirms uzņēmuma nodošanas fideiārlā pārvaldīšanā uzņēmuma novērtēšana komisija, Daugavpilī šajā komisijā ielet rūpniecības rajona pilnvarotais, pilsētas valdes pārstāvis — tirdzniecības inspektors J. Lūsis, amatniecības uzņēmumiem — amatniecības biedrības pārstāvis un privatizējamā uzņēmuma īpašnieks.

Fideiārlā pārvaldīšanā Daugavpilī nodots vēl tikai viens uzņēmums — A. Ivanova grāmatniecība un kartonāžas izstrādājumu darbnīca. Šis uzņēmums agrākam īpašniekam fideiārlā pārvaldīšanā nodots 24. aprīlī. Šajās dienās fideiārlā pārvaldīšanā paredz nodot arī J. Avota galdnieka darbnīcu un J. Kīra veļas mazgātavu.

Rūpniecības rajonam piekrit pārvaldīt visus bojševīkā nacionālizētos uzņēmumus un gādāt, lai tie turpinātu savu darbu. Bez 10 āriešu uzņēmumiem, par kuru privatizāciju savlaicīgi iesniegti lūgumi, rūpniecības rajona pārvaldīšanā atrodas vēl 7 uzņēmumi. Cetri no tiem strādā. No strādājošiem uzņēmumiem rūpniecības rajons pārvalda vienu no lielākām Daugavpilī apavu darbnīcām Saules un Aizsargu ielu stūrī, skārdrnieku darbnīcu Alejas ielā 78, metālu gultu darbnīcu Viestura ielā 60 un čamju darbnīcu Ardu ielā 37. Visi šie uzņēmumi strādā bez deficīta, kaut gan materiālu trūkums un transporta grūtības ietekmē uzņēmumu sekmīgu darbību. Dažs labs no šiem uzņēmumiem sniedz atbalstu ugunsgrēkī cietušiem daugavpiliešiem. Tā metālu gultu darbnīca ar Apgabala komisāra atļauju savāc Heliā Daugavpilī ugunsgrēkī apdegušās metāla gultas, tās saremontē un par loti zemu cenu pārdod ugunsgrēkī cietušiem daugavpiliešiem.

CENU VEIDOŠANA CEPURNIECŪ DARBĪEM

Generālkomisārs Rīgā izdovis pasākumu par cenu veidošanu cepurnieču darbiem pēc kalkulācijas parauga, kas iesniegts Rīkoluju Vestnesī.

DAUGAVPILS SPORTA BIEDRĪBA

Biedri var pieteikties ik dienas no plkst. 8—16 un no plkst. 17—18 laikraksta «Daugavas Vestnesis» kantorī pie E. Aščina.

PATĪNOJUMS.

Mūsu laikraksta atbūdiņā redaktors un viņa vietnieka tālrunis tagad ir 2493.

Radiofona raidījumu programma

(Rīgas, Mēdonas, Kuldīgas un Liepājas raidītāji)

Trešdien, 29. aprīlis.
Plkst. 5—6.15 — raidījums vācu karavīriem, 6.15 — rīta vingrošana, 6.30 — mūzika, 6.45 — ziņas latviešu valodā, 7 — ziņas vācu valodā, pēc tam: rīta koncerts, 8 — rīta mūzika, 9 — ziņas vācu valodā, pēc tam dienas programma, 9.10—11.30 — raidījumu pārtraukums, 11.30 — Darbam un mīlai (priekšlasījums, sarunas, mūzika), 12.15 — ziņas latviešu valodā, 12.30 — ziņas un politiskā stāvokļa apskats vācu valodā, 12.45 — pusdienas mūzika, Latvijas karības sargu pūteju orķestris V. Taubas vadībā, skaņu uzņēmumi, 14 — ziņas vācu valodā, 14.15 — kad lauras melodijas ar anekdotiem kopā vijas... 15—, Virspavēlniecības ziņojuma lēna atk. un ziņas kara spēkiem pierakstīšanai, 15.30 — maksas raidspoguļis, 16 — pēcpusdienas mūzika, skaņu uzņēmumi, 16.45 — ziņas latviešu valodā, 17 — ziņas vācu valodā, 17.15 — pēcpusdienas mūzika, Edmund Wederig (tenors) un Radiofona

deju kapella A. Kornēliusa vadībā; 18 — akurāhtātes, 18.30 jautra karavīru stunda, 19 — priekšlasījums: Mūsu Bote, 19.15 — pūteju orķestra koncerts, Latvijas drošības apgabala pūteju orķestris Fr. Tīlegant vadībā, 20 — ziņas vācu valodā, 20.15—22 — skaņu dzirnavas, 2 x 45 minūtes jautruma laika kavēklim vārds un skaņās, 21—21.15 ziņas latviešu valodā, 22 — ziņas vācu valodā, pēc tam: nākošās dienas programma un sporta ziņas, 22.30 — kamermūzika, Rob. Schumann Klaviera Trio Nr. 3 g-mollā, spēle prof. Vitola-Trio: Jānis Kēpītis (klaviers), Voldemārs Rusēvics (vijole) un Atis Teichmānis (čello), 22.55 — mūzikā laika kavēklim, Lili Hübner (sopāns), Karl Eckert ar saviem ritmiķiem un Radiofona deju kapella A. Kornēliusa vadībā, 24 — ziņas vācu valodā, 0.15 — noslēgums.

KAPĪTU PAGASTA VALDE

Izsludina par nederīgām:

1. Paši ser. TJ Nr. 000509, izd. no Kapītu pag. valdes ar Nr. 10504 1937. g. II. III uz Amasijas Ostpova vārda.

2. Pārtikas kartiņi, izd. 1941. g. 9. oktobrī, no Kapītu pagasta valdes ar Nr. A 886943.

3. Apgādes grāmatu ser. A 423521, maizes, piens un galas kartiņas, izd. no Rīgas tirdzniecības nod. uz Leonardas Beļkulis vārda.

KAPĪTU PAGASTA VALDE

Izsludina par nederīgu kumela reģ. zīmi, izd. no Kapītu pag. valdes 1939. g. 26. V ar Nr. 3743 uz Radiofona Pavlova vārda, kas pirkšanas-pārdošanas ceļā pārrakstīta uz Jāņa Maljūna vārda, dzīv. Kapītu pag. Kōskina.

NOZAUDETA

apgādes grāmatu ser. B Nr. 431085, izd. Jurim Šturmanim, dzīv. Daugavpilī, 18. novembra ielā 9, dz. 2.

NOZAUDETAS

apgādes grāmatu: 1) ser. B Nr. 808074, izd. J. Kšellim, 2) ser. B Nr. 078005, izd. P. Čurkšam, dzīv. Daugavpilī, Vārka ielā 66-3.

Ierikos izmēģinājumu laucīņus un parauga augļu dārzus

Par Latgales apgabala augu aizsardzības speciālistu iecelts līdzšinējais Rūkstes rajona agronomis H. Baļks.

Par saviem turpmākiem uzdevumiem un nodomiem augu aizsardzības darbī viņš stāsta: Augu slimības un kaitēkļi nodara lielu postu lauksaimniekiem. Praktiski lauksaimnieki saņem no iespējamās ražas tikai 2 daļas, kurpretī viena daļa aiziet par upuri slimībām un kaitēkļiem. Tagad, līdz ar apgabala augu aizsardzības speciālista postena nodibināšanu, augu slimību un kaitēkļu apkarošanai piegriešas lielāku vērtību. Katrā pagastā būs 1—3 personas (atkarībā no pagasta lieluma), kas sniegs ziņas par slimībām un kaitēkļiem savā pagastā. Šim personām piešķirts speciālas blānkas ar attiecīgiem laucīņumiem, uz kuriem ik mēnesī būs jāatbild. Šīs ziņas sakopos un nosūtīs Augu aizsardzības nodaļai, kas kaitēkļu un slimību apkarošanai spers attiecīgus soļus. Bez šiem zīņu dienesta darbiniekiem atsevišķos pagastos, kā arī Latgales apgabala lauksaimniecības skolā būs skolotāji ar līdzīgām darbības funkcijām.

Latgalē lielā veidumā sēji ziemājus un līkus, kuriem augu kaitēkļi nodara lielu postu. Vislielāko postu ziemājiem nodara aneļa pelējumi, jo Latgales ziemeļos ir bergas un sniegs uz laukiem turas visalīgi. Bez tam levērojot, ka Latgalē sēklu šķīrošana un kodināšana samērā maz pazīstama, ražas zudumi ir sevišķi lieli. Sēklas kodināšanas un šķīrošanas propāganda katrā pagastā izraudzīs vienu enerģisku cilvēku, kam piešķirs Triumfu un kodināšanas līdzekļus. Šī cilvēka uzdevums būs ar savu mašīnu un kodināšanas līdzekļiem apkalpot pagasta saimniecības. Gadījumā, ja atsevišķa persona šim darbam nebūtu pagastā saimniecībā, tad attiecīgo mašīnu un kodināšanas līdzekļus piešķirs lauksaimniecības biedrībām. Lai sēklu šķīrošanas mašīnas īpašnieka darbs būtu vispusīgāks un plašāks, tad paredzams visam

piešķirt arī mīglojamās aparātus augļu dārzos un koku apmīglošanai.

Ar sēklas kodināšanu un šķīrošanu ražas var celt pat līdz 50 proc. apmērā pie tiem pašiem zemes apstrādāšanas un mēsošanas līdzekļiem. Ražas pacēlums ir visalīgs, kāpēc sēklas šķīrošanai un kodināšanai piegriešama sevišķa vērtība. Lai lauksaimnieki varētu redzēt kāda ražas starpība ir starp šķīrotu un nešķīrotu sēklu, tad paredzams visā Latgalē saistīties ceļu tuvumā ierīkot izmēģinājuma laucīņus, kuros vienā gabalā sēklas šķīrotu un nekodinātu sēklu, bet otrā šķīrotu un kodinātu. Šādi izmēģinājuma laucīņi paredzēti arī ziemeļos un līnu kultūrās. Latgales apriņķos vairākos vietās paredz iekārtot arī parauga augļu dārzus, kur praktiski demonstrētu kukaļu un sānīšu apkarošanu.

Latgales lauksaimnieki vājā līnu rāzā bieži vairo zemes mitrumu. Tomēr praktiski pierādījies, ka vairākumā vairojams ne zemes mitrums, bet gan nekodināta sēkla. Šie visi apstākļi liel lauksaimniekiem padomāt kāda norīme ir sēklas šķīrošanai un kodināšanai.

Paredzams, ka drīz laikā varēs saņemt sauskodni «Ceresan», kuru saņēp ar rojoni agronomiem izdalīs pāterētāju biedrībām. Kaut arī sauskodni saņemtu vēlāk, tomēr no kodināšanas nedrīkst atturēties, bet tā jāveic kaut vai sēšanas dienā 100 kg līnsēklu nepieciešami 30 g sauskodnes, šādām pat mēžu un auzu vairojumam — 200 gramī, kviešiem — 150 gramī, bet dārzājiem 5—6 gramī 1 kilogramam sēklas.

Latgales apgabala augu aizsardzības speciālists drūmā cēr apmeklēt kvieņu apgabala rajonus, nodibnot ciešāku kontaktu ar apriņķa agronomiskiem birojliem, rajonu agronomiem, lauksaimniecības skolām un lauksaimniecības biedrībām. Visiem agronomiskiem darbiniekiem un lauksaimniecības biedrībām būs jāizveid liela propaganda augu slimību un kaitēkļu apkarošanā, lai Latgales apsebeļi panāktu lielākas ražas.

Lielvārdes pagasta valde Rīgas apriņķī vajadzīgs pagasta sekretāra palīgs-dze

Personas, kuras vēlas šo vietu iegemt, lūdzam iesūtīt rakstiskus lūgumus līdz 8. g. 9. maijam, norādot līdzšinējo nodarbošanos, izglītību, sabiedrisko darbību — organizāciju un biedrības, kādās sastāvējis, citas biogrāfiskas ziņas, vēlam arī dokumenti. Atalgojums pēc attiec. stalgojuma grupām, brīvs dzīvoklis, apkure, apģalmsmešana un dienesta zeme.

Pieņemšana 8. g. 18. maijā pl. 14 pagasta namā, vēlāma personīga ierašanās, Dzelzceļa stacija Lielvārde 1,5 km, tālr. Lielvārde 23. Priekšroka vācu valodas prātējiem un komercskolu absolventiem.

Gans-meitene
no 12 g. vajadzīga 30 ha lauku saimniecībā Rūkstes apriņķī. Rubenes pag. Klava m. A. Ozoliņa. Darbe piedāvāt līdz 8. g. 10. maijam.
Dzīves pārmaiņas 64
TIK PĀRDOTAS
dažādas dzīvokļa IEKĀRTAS MANTAS.
Apskatīt no plkst. 15—18. Arvāda ielā Nr. 26/25—16.

LIELVĀRDES PAGASTA VALDEI RĪGAS APRIŅĶĪ
vajadzīgs pagasta sekretāra palīgs-dze
Personas, kuras vēlas šo vietu iegemt, lūdzam iesūtīt rakstiskus lūgumus līdz 8. g. 9. maijam, norādot līdzšinējo nodarbošanos, izglītību, sabiedrisko darbību — organizāciju un biedrības, kādās sastāvējis, citas biogrāfiskas ziņas, vēlam arī dokumenti. Atalgojums pēc attiec. stalgojuma grupām, brīvs dzīvoklis, apkure, apģalmsmešana un dienesta zeme.
Pieņemšana 8. g. 18. maijā pl. 14 pagasta namā, vēlāma personīga ierašanās, Dzelzceļa stacija Lielvārde 1,5 km, tālr. Lielvārde 23. Priekšroka vācu valodas prātējiem un komercskolu absolventiem.

LIELVĀRDES PAGASTA VALDEI RĪGAS APRIŅĶĪ
vajadzīgs pagasta sekretāra palīgs-dze
Personas, kuras vēlas šo vietu iegemt, lūdzam iesūtīt rakstiskus lūgumus līdz 8. g. 9. maijam, norādot līdzšinējo nodarbošanos, izglītību, sabiedrisko darbību — organizāciju un biedrības, kādās sastāvējis, citas biogrāfiskas ziņas, vēlam arī dokumenti. Atalgojums pēc attiec. stalgojuma grupām, brīvs dzīvoklis, apkure, apģalmsmešana un dienesta zeme.
Pieņemšana 8. g. 18. maijā pl. 14 pagasta namā, vēlāma personīga ierašanās, Dzelzceļa stacija Lielvārde 1,5 km, tālr. Lielvārde 23. Priekšroka vācu valodas prātējiem un komercskolu absolventiem.

CILVĒKI PIRTINĀS

Sabiedrībai viņiem jāiet talkā

Boļševiku varas laiks un kara darbības dienas vissmagāk piemēklējušas Daugavpils apriņķa Naujenes un Višķu pagastus. Trūcuma nonākušo iedzīvotāju pabalstīšanai Tautas Palīdzības organizācija šeit atvēlējusi RM 60 000.

Lai pārlecinātos par pabalstu nepieciešamību un piešķirtās naudas summas taisnīgu sadalīšanu, Naujenes un Višķu pagastu apmeklēja Tautas Palīdzības referents V. Akermanis un Tautas Palīdzības Daugavpils lauku apriņķa priekšnieks A. Budže ar palīgu K. Ikaunieku.

Naujenes pagasta Lāču sādā dzīvo Viktors Meinarāts. Ar neatlaidīgu darbu viņš iekopis savu nelielo zemi, uzcelis nepieciešamās saimniecības ēkas un sagādājis vajadzīgo iedzīv. Meinarāta saimniecība bijusi viena no priekšmugākajām visā pagastā.

Tagad ēku vietā palikuši vienīgi drupu kaudzes. Līdz ar saimniecības ēkām kara dienās sadeguši arī visa iedzīve un mājlopi. Saimnieks paguvis izglābt vienīgi zirgu un vienu govī.

Meinarātam jāapgādā visi prava ģimene. Vecākais dēls, kam jau 19 gadu, strādāot uz dzelzceļa. Bet 15 gadus vecā meita esot salicusi pie kāda saimnieka Zemgalē. Mazākie bērni dzīvo kopā ar vecākiem.

Pārdevotās māksas nav saņēmusi Meinarāta darba spars. Zemi viņš sagādājis būvkokus jaunu ēku celšanai. Višķos tam iedzīves nopirkt kādu mājiņu. Tās būvmateriālus Meinarāts pārveidējis savā saimniecībā. Darbs nav bijis viegls, jo ceļš līdz Višķiem tāls.

Tautas Palīdzība, ievērojot Meinarāta patreizējos grūtības materiālos apstākļus un centību, viņam piešķirusi RM 130 lētu neatmaksājamo pabalstu.

Līdzīgi Meinarātam, kara dienās saimniecības ēkas, iedzīve un mājlopi sadeguši arī Antonam Buļim. Kad bijis jāskatās domāt par būvmateriālu sagādāšanu un jaunu ēku celšanu, izrādījies, ka trūkst pat cirvja. Tikai pamazām, neapdot spēkus un enerģiju, Buļis sagādājis nepieciešamos darba rīkus un daļu vajadzīgā būvmateriāla.

Buļa ģimene kupla. Bez sievas un 80 gadu vecās radniecās tam jāuztur arī 5 bērni. Vecākā meita tikai 14 gadu, bet tēvam tā jau lielu lielu palīdz. Arī Buļim dzīves jaunuzbūves darba veikšanai Tautas Palīdzība piešķirusi RM 130 lētu pabalstu.

Buļim kaimiņos dzīvo Kazimīrs Ciršs. Viņa stāsts par ēku un iedzīves sadegšanu gluži līdzīgs kaimiņu stāstiem, taču ēkas un iedzīve nav Cirša vienīgais zaudējums, jo kara darbības laikā kritis tā brālī, bet pašam sakropļota roka.

Kad izcēlies karš, Ciršs jau laikus sācis gatavoties visādām varbūtībām un savā saimniecībā ieracis bedri, kur paslēpties pašam un paslēpt arī savu ar bērniem. Izraktā bedrē izrādījusies visai noderīga. Jau dažas dienas pēc kara izcelšanās sākusies boļševiku atkāšanās. Pēc vācu armijas ienākšanas Daugavpilī, boļševiki mēģinājuši nopostīnā-

ties Naujenes pagasta robežās. Tā uguns-linjā nokļuvuši arī Lāču sādžas iedzīvotāji.

Cirša izraktajā bedrē, bez paša ģimenes laudim, slēpušies arī citu māju bērni un pieaugušie. Vienu brīdi cīņa starp boļševikiem un vācu armijas karavīriem kļuvusi sevišķi sāpīga. Kādu rokas granātu boļševiki lemetuši arī bedrē, kur slēpušies cilvēdieldevotāji. Ciršs to satvēris, lai aizvestu prom. Taču grānāta eksplodējusi, smagi ievainojot apbērito vīru krūtīs un saplosojot roku. Pārējie bedres iemītnieki tikuši cauri ar izbaļētiem.

Kaut arī roka sakropļota, pārdevotais bijis neizsakāmi drausmīgs. Ciršs tomēr enerģiski ķeries pie dzīves jaunuzbūves. Jau sagādāti materiāli nepieciešamāko saimniecības ēku celšanai un uzsākta to apstrādāšana.

Ne mazāk traģisku stāstu nākas dzirdēt no tās pašas sādžas iedzīvotājas Soļijas Buļas. Kara dienās kritis tās vīrs, mātē un 17 gadus vecā meita, bet 16 gadus vecais dēls bīstami ievainots krūtīs. Ugunsgrēkā bojā aizgājušas saimniecības ēkas un visa iedzīve. Mātēl jāatjauno izpostītā dzīve un jāapgādā arī 2 maži bērni.

Visvaldāk Buļa ligojas tikt atkal pie sava kaktiņa. Pagājušo ziemu viņa mīļājusies pie labiem laudim Gribustu sādā, taču viegli tur nebūjis. Ziemā bargais sals liels daudz ciest. Par katru cenu Buļa gribējusi pasargāt no izsalkšanas kārtupelus un saglabāt tos sēklī, tāpēc novietojusi istabā uz krāsas. Bet nelīdzējusi arī tas — kartupeļi izsalkuši. Vieglī iedomāties, kā jutusies pati mātē un maži bērni.

«Ja jums piedāvātu darbu citā apvidū, kur apstākļi labāki, vai jūs būtu ar mieru savu saimniecību pamest?» — jautā Tautas Palīdzības referents.

«Nē,» skan noteikta atbilde. «Kāpēc nē? Zeme te taču nav sevišķi auglīga un dzīve siera?»

«Kaut arī, bet te ir mana dzimtene. Te auga un dzīvoja mani vecāki un te savus labākos brīces ugunsgrēka laikā guvusi arī Filipoviča sieva, taču tā izveselojusies un tagad vīram ir liels palgs.»

Jau pagājušā rudenī Filipovičs atjaunojis nodegušo mūru kūti. Siferi jūma sešgadai pircis Daugavpilī, bet naglas plāksniņu piestiprināšanai gatavojis pats. Kūti fekātojis ziemas mitekli ne tikai lopiem, bet arī sev. Iecojot šai mītnē,

Vistālāk ar nodegušo ēku atjaunošanu tieks Teivānu sādžas «Dravnieku» māju iedzīvotājs Stanišlavs Filipovičs. Kara darbības laikā viņš ciets ne mazāk, kā kurš katrs cits šī pagasta cilvēks. Nodegušas visas saimniecības ēkas, sadeguši iedzīve un daļa mājlopu. Cīņu laikā kritis Filipoviča tēvs, sadeguši māsa un 2 gadus vecā meita. Smagas apdeguma brūces ugunsgrēka laikā guvusi arī Filipoviča sieva, taču tā izveselojusies un tagad vīram ir liels palgs.

Jau pagājušā rudenī Filipovičs atjaunojis nodegušo mūru kūti. Siferi jūma sešgadai pircis Daugavpilī, bet naglas plāksniņu piestiprināšanai gatavojis pats. Kūti fekātojis ziemas mitekli ne tikai lopiem, bet arī sev. Iecojot šai mītnē,

skats nav visai iepriecinošs, taču patīkamu iespaidu atstāj balti izberstā grīda, glīti apkārtie galdi un uzpostās, ar tīrām segām pārklātās gultas. Netrūkst pat plauktīga ar grāmatām un avīzēm.

Filipoviča saimniecība vērotāju pārsteidz ar vēl vienu šai apkārtnē visai neparastu īpatnību: pie mājam jauns neparastu koku dārzis un 10 bišu mājiņu. Agrāk bišu saimju skaits bijis daudz lielāks — veselas 25-15 saimju aizgājis bojā pagājušās ziemas bargejā salā un kara dienās. Māju nosaukums «Dravnieki» isti zīmīgs un saimniecībai raksturīgs.

Filipovičs sagādājis materiālus arī citu saimniecības ēku celšanai. Pie šī darba stāstoties jau tvācās dienās. Uzsākta arī zemes aršana pavasara sējai, pie kam arī šai ziņā «Dravnieku» māju saimnieks aizstādījis saviem kaimiņiem priekša.

Dzīvošanai pielāgotā pirtiņa ar 9 un 11 gadu vecajam meitām mītnās Filipoviča kaimiņš Jānis Kripiāns. Māti meitenes zaudējūšas kara dienās. Saimniecības ēkas, iedzīve un lopi krituši par upuri ugunī.

Pirtiņai ir tik šauras durvis un tik zemi griesti, ka tikai saliecies var tajā iekļūt un stāvēt. Taču arī šeit čaklas rokas pārklājušas galdam baltu pārklāju un virtuves piederumus tīri noberzušas. Pirtiņa reizē ir arī pieliekamais, tāpēc pašiem iemītniekiem pietiek vietas tikai apstāties. Bet jo šaurāka mitne un apstākļi, kādos tiem pašreiz jādzīvo, jo plašāki nākotnes nodomi. Un ka tie kādreiz kļūs īstenība, to rāda jau veiktais.

Smagi kara vētras skārušas arī Višķu pagasta iedzīvotājus. Kādreiz visai glīto saimniecības ēku vietā Maļinovkas sādžā tagad palikušas vienīgi drupas. 56 saimniecībās nopostītas visas ēkas, bet 4 saimniecības — pa daļai.

Arī šeit rit spārns jaunuzbūves darba. Gandrīz katrs sādžas vīrietis prot vai nu namdara, galdnieka vai arī mūrnieka darbu, kāpēc meistari māju celšanai no malas nav jāmeklē. Grūtības iedzīvotājiem sagādā būvmateriālu iepirkšana, jo

organizēšana veicama ciešā sadarbībā ar vietējām pašvaldībām un organizācijām.

Tagad tīrības un spodrības nedēļas noorganizēšanu laikā no 3. līdz 10. maijam apņēmies veikt Tautas Palīdzība, jo tās vietējo organizāciju tikls atver visu mūsu zemi. Tautas Palīdzība aicina šai darbī piedalīties visus mūsu zemes iedzīvotājus.

Tautas Palīdzības iecirkņa priekšniekiem jāveic tīrības un spodrības nedēļas noorganizēšana uz vietām un iastājas pie paredzēto darbu izvešanas. Iecirkņa priekšnieku uzdevumos ietilpst izvest pareizo spodrības un tīrības nedēļas propagandu ar pagastu apkārtnē, skrejlapu un t. l. Tīrības un spodrības darbu izvešanā aicināti aktīvi piedalīties visi Tautas Palīdzības veselības kopšanas punkti, talsnieki, skolu kopas un atsevišķas personas. Darbu no-

trūkst līdzekļu maksāt noteikto pilno taksi. Bezgala daudz arī citu rūpju. Ir laudis, kam kara darbības laikā nopostītas ne tikai ēkas, bet arī sējumi, tāpēc trūkst maizes un sēklas labības.

Sosejas malā divas sievietes mizo bakšus. Tā Anna Stepanova ar savu meitu. No visas viņu iedzīves palikuši pāri vienīgi no dēļiem saslieta būdina. Savā dzīvē pie drupu kaudzes Stepanoval nācies stāvēt jau 25 gadus atpakaļ, kad zibens nositās tās vīru un nodedzinājis visas saimniecības ēkas. Ar neatlaidīguem pūlīņiem viņa toreiz uzcelusi mājas no jauna un uzaudzinājusi arī meitu.

No savestajiem būvmateriāliem celšot vispirms šķūni, kur rudenī novietot labību. Pēc tam varēšot domāt arī par citām ēkām.

Kuplākās ģimenes galva Naujenes pagastā laikam gan ir Jānis Locīks. Viņš ir 41 bērnu tēvs. Vecākajam dēlam 21 gads, bet jaunākajam — nepilni 3. Kara dienās nodegušas arī Locīka saimniecības ēkas. Pagājušo ziemu visa ģimene — 12 cilvēki — mītnājušies vienā istabā.

Tie ir laudis, kas lūguši Tautas Palīdzības atbalstu. Materiālais stāvoklis nav labāks arī daudzām citām ģimenēm. Pašreiz Tautas Palīdzība šiem dzīves pārbūvē piešķirusi RM 100—150 katrāi ģimenei. Ikvienam ziedotājam vajadzētu redzēt apstākļus, kādos šie laudis dzīvo, dzirdēt, cik daudz tiem vajadzētu, vērot, kā iemirdzas to acis, kad pasniedz kaut visnecīgāko pabalstu, lai zinātu, cik daudz svētības sev līdz nes katrs ziedotā mantija, katrs, pat vissīkākais naudas gabals.

Ar tām sumām, kas pašreiz Tautas Palīdzības rīcībā, iespējams apmierināt tikai nelielu daļu trūkumcietēju prasību. Tās bēdas, ko nes atsevišķi mūsu tautas locekļi, reizē ir arī mūsu visu bēdas, tāpēc palīdzēsim tās atvieglot. Ir bezgala daudz ceļu, kā daļu no grūtīgu smagās nastas ņemt uz saviem pleciem. Ne jau katreiz pats svarīgākais ir nauda. Dažreiz trūkumcietējiem visvaldāk nepieciešama apziņa, ka mums visiem ir daļa viņu bēdās un smagajā liktenī.

Tāpēc kopīgiem spēkiem veldosim jauno dzīvi un kopīgiem spēkiem arī mēģināsim pārvarēt visas likstas.

Kas jāveic tīrības un spodrības nedēļā

Tautas Palīdzības Daugavpils lauku apriņķa priekšnieks A. Budže norāda:

Tagad tīrības un spodrības nedēļas noorganizēšanu laikā no 3. līdz 10. maijam apņēmies veikt Tautas Palīdzība, jo tās vietējo organizāciju tikls atver visu mūsu zemi. Tautas Palīdzība aicina šai darbī piedalīties visus mūsu zemes iedzīvotājus.

Tautas Palīdzības iecirkņa priekšniekiem jāveic tīrības un spodrības nedēļas noorganizēšana uz vietām un iastājas pie paredzēto darbu izvešanas. Iecirkņa priekšnieku uzdevumos ietilpst izvest pareizo spodrības un tīrības nedēļas propagandu ar pagastu apkārtnē, skrejlapu un t. l. Tīrības un spodrības darbu izvešanā aicināti aktīvi piedalīties visi Tautas Palīdzības veselības kopšanas punkti, talsnieki, skolu kopas un atsevišķas personas. Darbu no-

organizēšana veicama ciešā sadarbībā ar vietējām pašvaldībām un organizācijām.

Lai tīrības un spodrības nedēļa tiešām labi realizētos un norādījumus iedzīvotāji arī ievērotu, Tautas Palīdzības veselības kopšanas punktu tiešs pienākums ir parraudzīt, vadīt un izvest savā apvidū tīrības un spodrības darbus. Vietās, kur Tautas Palīdzības veselības kopšanas punktu nav, šīs nedēļas izvešanā ciešāk jāiesaistās vietējiem apriņķa un rajona ārstiem.

Visās pilsētās, apriņķos, pagastos un bieži apdzīvotās vietās noturamas sanāksmes un priekšlasījumi par tīrības un higiēnas lielo nozīmi. Laukos sevišķi jārunā par boļševiku aizvesto vai apcietināto tautiešu un brīvprātīgo saimniecību apkopšanu. Tas pirmām kārtām talsnieku kopu uzdevums.

Meklējiet rakstus

Š. g. marta sākumā, meklējot grāmatas nodegušajai pilsētas bibliotēkai, kādā grāmatu antikvariātā Rīgā sastapos ar to vīru, kām visu mūžu ir bijusi viena doma: meklēt rakstus to, kas vēl nav atrasts.

Tā arī šoreiz ar veikala vadītāja palauju viņš pats plaukots meklēja vairākus dzīgās grāmatas. Rangoties no malas, šķiet, ka ar katru grāmatu sirmas grāmatu draugs kļuvi sarmājas un, noliekot to plauktā, ar mīļu rokas glāstu no tā atvadās.

Šis rakstu meklētājs latviešu tautas sen pazīstams — tas ir sirmas Misijas tēvs, kas alzien vēl interesējas un meklē ikvienu vēl neatrastu, sem grāmatu vai rakstu.

Ja izdevumi latviešu valodā ir gan drīz jau visi savākti, tad viņš šos krājumus tagad papildina ar izdevumiem cittautu valodā, kas skar latvju tautas senatni un attīstību.

«Misija bibliotēka ir grāmatās un plauktos noguldīta tauta», teicis kāds rakstnieks. Šo domu var tikai vēl nodēlināt, papildinot, ka šī bibliotēka ir dzirdrākais un dziļākais avots, kas atspoguļo sevi latvju tautas likteņus no sirmas senatnes līdz šai dienai.

Vairāk kā piecdesmit gadus Misijā krāj nākošām paaudzēm vērtības, kam līdzīgu nav nevienā citā bibliotēkā, vairāk kā piecdesmit gadus viņam ik dienas ir viena doma: grāmatai jāiet tānī, ne tikai ar grāmatu veikalu starpniecību, bet arī bibliotēku palīdzību. Tāpēc pie savas grāmatu tirgotavas viņš savā labā atver arī bibliotēku.

Ja nebūtu mums Barona — vai būtu «Latvju daipu» biezie sējumi, ja nebūtu J. Misija — vai būtu tāda latviešu grāmatu krātuve, kurā savāktas apm. 30 000 latviešu valodā sarakstītas grāmatas, Barons ir savācis vienkopus visas tautas radīto. Misijā — individuāli radīto. Neatlaidība un griba ir ceļā bēdres Misija dzīvē. Savas plašās zināšanas Misijā ieguvis pašmācības ceļā un tās ir tik bagātas, ka viņa lekcijas un referātus apmeklē studenti un profesori.

Misijā latviešu tautai ir devis Misija bibliotēku Rīgā un divos sējumos «Latviešu rakstniecības rādītāju», kas sniedz pārskatu par latviešu rakstniecību no 1585. g. — 1925. g. Tie viņa mūža darbi, kurus jau tagad izmanto tūkstošiem gars darbinieku, kam sakars ar latviešu valodu un literatūru.

Par veikto Misija tēvam sevišķi pateicīga plašā Latvijas bibliotēkārū sarme, kas bibliotēkas darbā daudz palīdzējusi «Latviešu rakstniecības rādītājam».

Jānis Misijā dzimis Tirzas pagastā Krāču mājās 1862. g. 25. aprīlī kā saimnieka dēls. Bijis aptiekārs, kādu laiku lauksaimnieks, grāmatu tirgotājs Leļai-ciemā un Rīgā. Kā bibliotēkār strādājis RLB un Latvijas li. b-bā, bijis valsts arhīva kārtotājs, valsts bibliotēkas pārzinis, 1920.—1938. g. Rīgas pilsētas bibliotēkas latv. nod. vadītājs. J. Tate.

«DAUGAVAS VESTNESIS»

Daugavpils, 3. janvāra lēlā 54. Atbildīgais red. — Eduards Zundāns. Izdevējs — Daugavpils pilsētas valde. Iespiests 56. spļestavrē. Daugavpils.

Jānis Klīdzējs.

Sentimentāla atvadīšanās

Aizmirsti mani tu, meitenit labā, — Sadega stundas, kas ziedēja mums, — Kāpēc lai sirdis tik pelnus vairs glabā — Svešādais tuvums tak vientuļīgs skums.

Aizmirsti, meitenit, ceļu, ko gājām — Kāpēc mums kopā tā maldīties bij? — Meklējam ilgi un krustceļos stājam: Sauriets sarkanus vaļpagus vīl.

Aizmirsti mani tu, meitenit labā, — Tuvu tev biju un biju tik svešs. — Krustceļā kļusēto stundu lai glabā. — Zafalos spārnos šis satumsis mežs.

Saule kāpj arvienu augstāk

Alberta Sprūdža stāsts

(11. turpinājums.)

Atgriezies no pienotavas, jaunā pasākuma aizstāvēšanā Grostu Pēteris bija kļuvis dedzīgāks vēl par pašu Aloizu.

Var jau būt, ka lielu iespaidu uz viņu bija atstājuši Aloiza vārdi par staigāšanu ar zīmuli aiz auss, taču jāpieņem arī, ka viņš kaut cik izprata, ka tam varētu būt gan kāda nozīme, ja ciems dabūtu sev krejofavu un piegrieztu arvienu lielāku vēribu lopkopībai.

Aloizs tikai vēlāk dabūja zināt, ka Pēteris kļusībā bija apstaigājis katru ciema istabu un gan ar lūgšanos, gan ar iestāstīšanu mēģinājis visus pierunāt, lai neviens ne-

kļūtu par atrkritēju un nerādītu samaitājošu piemēru citiem.

— Pienšaimniecība ir visas tautas pamats, — viņš bija centies iegālvot Lazdānu Pāvīlam. — Pienšaimniecība ir drošākais ienākumu avots un visas labklājības balsts.

Kur viņš bija nēmis tādus vārdus, neviens nezinaja, varbūt kādā vecā laikrakstā uzgājis, bet viņš tos izrunāja kā no galvas.

— Pienšaimniecība ir dzīvības un naives jautājums, — viņš bija teicis Upeniekos, bet kad Paulus dzēlīgā mēle tam atgādājis šūpula laikus, viņš bija to nosaucis par ērci un aizcirtis durvis.

Liekup jāna istabā, kur tobrīd bija pagādījusies kārsu spēlmaņi, viņš tiem būa nārmētis:

— Jūs te nosītiēt laiku blēpoda-mies, būtu labāk izlasījuši kādu grāmatu par lopkopību. Vai vismaz kftīs pacēlušī siles augstāk, lai govim nebūtu jāmetas ceļos pēc ūdens.

— Tu jau, Pēter, te runā kā agronomis.

— Bez agronoma neiztiksim un pie labākas dzīves netiksim. Paskatāties, kā Dānija...

— Tu laikam tur esi bijis? Bijis nu viņš nebija, bet zināja. Lūk, kā bija Dānija.

Pa olnīcu, glīti asiāltēti olnīcu, kas bija tik gluda, kā josta ap vīdu, jonoja smagais automobilis. Pret katras sētas vārtiem tas apstājās, uzņēma kannas, kas ceļa malā bija novietotas uz paaugstīnājuma un kurām bija piestiprinātas īpašuma zīmes, tad jonoja tālāk. Tā viņš tās savāca, nodeva pienotavā un vakarā atveda vājpiena kannas atpakaļ.

Tā tik bija kārtība.

Saimniekam atlika tikai izslaukt govīs, saliet pienu kannās, aizvest līdz ceļa malai un mēneša beigās aizbraukt pēc naudas. Ja nē, varēja to arī sapemt pa pastu.

— Tā tur ir. Arī mēs varētu tā ierīkoties.

— Kur tad tu pēmsi automobili? — Tas vēl nav vajadzīgs. Sākumā pietiks ar ratiem, mūsu pašu kokāšu ratiem. Vēlāk, kad kannas kļūs smagākas, paliksīm dzelzs asiis, bet vēlāk...

— Ja, jā, tas viss ir jauki, Pēter, bet pasaki, kā labāk un drošāk varētu viņnēt kārtis, tad varbūt mēs iztiktu pavisam bez kannu cilāšanas.

Ar tādiem mēlniekiem nebija vērts runāt, Grostu Pēteris lika cepuri galvā un devās tālāk.

Veci vīri un sievas viņā klausījās uzmanīgāk, bija liels baudījums stāstīt tiem brīnumus, kurus pats it kā skatīja gara acīm.

— Baidos, — viņš atzinās, — ka neatvemu Aloizam maizi.

Viņš aizmīrsa māju un aizmīrsa darbus, tā staigādams apkārt un visus pierunādams. Daudz kodīgu zobgalību viņš saņēma, daudz pretestību izcīnīta, toties lielāks prieks bija tajā dienā, kad pienāca paziņojums ierasties pēc kannām. Gandrīz visai ciems tās ņēma, pat Zīguru Apole gribēja, lai gan tai nebija nevienas govīs.

— Ko tad tu darīsi ar kannām? — viņai jautāja.

— A, kaut kāpostus ieskābēšu, — viņa atbildēja, — ja jau visi ņem...

— Bet tev būs arī jāmaksā par to.

— Gan jau valdība, varbūt, dzēsīs.

Bet kad Aloizs viņai to nodeva, viņa saskaitās, kļuva nikna, it kā viņi te sadalītu kādus pabalstus un viņu, nespēcīgu sievieti, gribētu apiet.

Kannas bija tik jauka lieta, sio-vām tā iepatīkās, ka viņas aizmīrsa savu solījumu neslaukt govīs un neaizdot profām pat sūļņas.

Savādi pacilātas, viņas notupās pie slauktvēm, un piena siltajā dziesmā, ar kādu tas šļāca traukos, viņas jau saklausīja tālu jaunās tvaika pienotavas mašīnu dūkopu, kurai pēc dažiem gadiem vajadzēja pacelt savu skursteni pāri Medņu ciema apsuņofušiem jumtiem.

4.

Tā bija svētku noskaņa, kas tor-rit valdīja ciemā, kad, iejūdzo zir-gus, drebošiem pirkstiem mednieši savilka saku siksņas.

Bija skaists vasaras rīts, saule, tikko pakāpusies virs meža, pielē-ja ciemu ar mirdzošu gaismu. Dār-ros, būrišu priekšā svļpoja straz-di, bet bezdelīgas šaudījās kā skaudras bultas, te uzspurdamās augstu gaisā, te atkal apcirsdamās ap spāru galiem, kur viņām bija mājokļi un bērni.

Rīts elpoja ar pilnu dzīvības krūti, rīts lēja locekļos spēku, bet Medņu ciema laudis spārhoja arī jaunais ceļš, kas tiem bija priekšā.

Vīri bija gērbušies labākās drē-bēs, uzvilkuši kreklus izrakstītam apkaklēm, bet Riekstu Aloizs un Grostu Pēteris bija pat uzlikuši kaklu saites.

(Turpinājums sekos.)